

VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bilim Dalı

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE ACIL UZAKTAN ÖĞRETİM
UYGULAMALARINA YÖNELİK ÖĞRETMEN VE VELİ
GÖRÜŞLERİ (KARS İLİ ÖRNEĞİ)

Ezgi YENİGÜN

Yüksek Lisans Tezi

Van, 2022

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE ACIL UZAKTAN ÖĞRETİM UYGULAMALARINA YÖNELİK
ÖĞRETMEN VE VELİ GÖRÜŞLERİ (KARS İLİ ÖRNEĞİ)

Ezgi Yenigün

2022

VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bilim Dalı

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE ACİL UZAKTAN ÖĞRETİM UYGULAMALARINA
YÖNELİK ÖĞRETMEN VE VELİ GÖRÜŞLERİ (KARS İLİ ÖRNEĞİ)

VIEWS OF TEACHERS AND PARENTS ON EMERGENCY DISTANCE
EDUCATION APPLICATIONS IN PRE-SCHOOL EDUCATION (THE CASE OF
KARS PROVINCE)

Ezgi YENİGÜN

Doç. Dr. Hayati ÇAVUŞ

Yüksek Lisans Tezi

Van, 2022

ONAY SAYFASI

Ezgi YENİGÜN tarafından, Doç. Dr. Hayati ÇAVUŞ danışmanlığında hazırlanan “Okul Öncesi Eğitimde Acil Uzaktan Öğretim Uygulamalarına Yönelik Öğretmen ve Veli Görüşleri (Kars İli Örneği)” başlıklı bu çalışma, 29/06/2022 tarihinde Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulunun 15/06/2022 tarihli ve 2022/27-8 sayılı kararı ile Doç. Dr. Hayati ÇAVUŞ Başkanlığında, Dr. Öğr. Üyesi Fethiye Lemis BEKTAŞ ve Dr. Öğr. Üyesi Sinan KESKİN Jüri Üyeliğinde oluşturulan Tez Savunma Jürisi huzurunda savunularak Jüri tarafından Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin ilgili hükümleri kapsamında **Yüksek Lisans** tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Fuat TANHAN
Enstitü Müdürü

Öz

Bu araştırma pandemi döneminde okul öncesi eğitimde uzaktan eğitim uygulamaları konusunda öğretmen ve veli görüşlerini incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmaya Kars ili Kağızman ilçesinde görev yapan okul öncesi öğretmenleri ve velileri dahil edilmiştir. Öğretmen ve velilerin okul öncesinde yapılan uzaktan eğitim hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla fenomenolojik desen kullanılmıştır. Araştırma verileri her katılımcı için “Veri Kayıt Formu” ile toplanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, okul öncesi eğitimde uzaktan eğitim uygulamaları hakkında hem öğretmenlerin hem de velilerin çeşitli olumlu ve olumsuz görüşleri olduğu ortaya çıkmıştır. Velilerin olumsuz görüşlerine bakıldığında; yeterli internet kotası bulmakta, öğrencilerini derse katılması için ikna etmekte, derse katılacak teknolojik alet bulmakta zorlandıkları; alt yapı sorunu yaşadıkları, birden fazla öğrencisi olan velilerin ders saatlerin çakışması nedeniyle öğrencileri arasında seçim yapmak zorunda kaldıkları gibi problemler ile karşılaştıkları görülmüştür. Veliler olumlu olarak öğretmenlerinin gereken önemi verdiğini, öğrencileri ile iletişim halinde olduklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin görüşlerine bakıldığında; yüz yüze eğitime gelen öğrencilerinin birçoğunun uzaktan eğitime katılmadığını, öğrencilerinin ders anında dikkatlerinin dağıldığını, öğrencileri ile oyun, Türkçe-dil etkinliklerini yapamadıklarını, öğrencilere ekran başında yaptıracak etkinlik bulmakta zorlandıklarını, ekran başında yapılan etkinliklerin çok kısa sürdüğünü ve ders saatinin onlar için çok uzun olduğunu belirtmişlerdir.

Anahtar sözcükler: okul öncesi eğitim, uzaktan eğitim, pandemi, acil uzaktan öğretim.

Abstract

This research was carried out in order to get the opinions of teachers and parents about distance education in pre-school education during the pandemic period. Preschool teachers working and parents in Kars province Kağızman district were included in the study. A phenomenological design was used to determine the views of teachers and parents about distance education in preschool. Research data were collected for each participant with a "Data Registration Form". According to the results of the research, it has been revealed that both teachers and parents have various positive and negative opinions about distance education applications in preschool education. Considering the negative opinions of the parents; they have difficulties in finding sufficient internet quota, convincing their students to attend the lesson, and finding technological tools to attend the lesson; It has been observed that they have infrastructure problems, parents with more than one student have to choose between their students due to the overlapping of the course hours. The parents positively stated that their teachers gave the necessary importance and that they were in contact with their students. Considering the opinions of the teachers have been observed; Most of the students who come to face-to-face education do not participate in distance education, their attention is distracted during the lesson, they cannot do games and Turkish-language activities with their students, they have difficulty in finding activities to make students do on the screen, the activities on the screen are too short and the lesson time is too long for them.

Keywords: preschool education, distance education, pandemic, emergency remote teaching

Teşekkür

Lisans dönemimde bana destek olan, yüksek lisans yapmam için beni bilgilendirip destekleyen, eğitim hayatım boyunca ellerini üzerimden hiç çekmeyen, bana ablalık ve yol göstericilik yapan sevgili Dr. Öğr. Üyesi Fethiye Lemis BEKTAŞ'a,

Yüksek Lisansa adım attığım günden beri beni hep destekleyen, kesinlikle olmayacak dediğim zamanlarda bile bana olan inancıyla beni ayağa kaldıran, elindeki tüm imkân ve deneyimlerini benimle paylaşan Sayın Doç. Dr. Hayati ÇAVUŞ'a,

Çıktığım bu yolda benimle bilgi ve deneyimlerini paylaşan tüm değerli hocalarıma,

Sürekli "Senin o okul işi ne oldu?" diye sorup dursa da ilk günden beri desteğini hep hissettiğim biricik babam Ali Rıza PEKEL'e teşekkürlerimi sunarım.

İçindekiler

Öz.....	i
Abstract	ii
Teşekkür.....	iii
Tablolar Dizini.....	v
Şekiller Dizini.....	vi
Simgeler ve Kısaltmalar Dizini	vii
Bölüm 1 Giriş.....	1
Problem Durumu/Amaç/Önem	6
Bölüm 2 Araştırmanın Kuramsal Temeli	14
Okul Öncesi Eğitim.....	14
Dünya’da Okul Öncesi Eğitim	14
Türkiye’de Okul Öncesi Eğitim	16
Uzaktan Eğitim	18
Acil Uzaktan Öğretim	22
Bölüm 3 Yöntem.....	21
Çalışma Grubu	21
Veri Toplama Süreci.....	22
Veri Toplama Araçları.....	22
Verilerin Analizi	29
Bölüm 4 Bulgular ve Yorum.....	30
Bölüm 5 Sonuç, Tartışma ve Öneriler.....	48
Kaynaklar	56
EK-A: Etik Komisyonu Onay Bildirimi (Varsa).....	70
EK-B: Etik Beyanı	71
EK-C: Yüksek Lisans/Doktora Tez Çalışması Orijinallik Raporu	72

Tablolar Dizini

Tablo 1 Veli Bilgileri.....	21
Tablo 2 Öğretmen Bilgileri.....	22
Tablo 3 Veli Görüşme Formuna İlişkin Tema/Alt Temalar ile Görüşme Soruları...	23
Tablo 4 Öğretmen Görüşme Formuna İlişkin Tema/Alt Temalar ile Görüşme Soruları.....	26
Tablo 5 Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Velilerinin Uzaktan Eğitim Faaliyetlerine İlişkin Olumlu Görüşleri.....	30
Tablo 6 Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Velilerinin Uzaktan Eğitim Faaliyetlerine İlişkin Olumsuz Görüşleri.....	37
Tablo 7 Okul Öncesi Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Faaliyetlerine İlişkin Olumlu Görüşleri.....	40
Tablo 8 Okul Öncesi Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Faaliyetlerine İlişkin Olumsuz Görüşleri.....	43

Şekiller Dizini

Şekil 1. Ülkelerin Okul Öncesi Dönem Kurumlarının Yaş Aralıkları.	15
Şekil 2. Ülkelerin Okul Öncesi Eğitim Amaçları	16
Şekil 3. Türkiye’de Okul Öncesi Dönem Kurumlarının Yaş Aralıkları.....	17
Şekil 4. Türkiye’de Okul Öncesi Dönem Kurumlarının Gruplaması.	17
Şekil 5. Türkiye’de Uzaktan Eğitimin Gelişimi.....	19

Simgeler ve Kısaltmalar Dizini

COVID-19: Coranavirüs 2019

EBA: Eğitim Bilişim Ağı

FATİH: Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi

WHO: World Health Organization

Bölüm 1

Giriş

Eğitim, hayat boyu devam eden istemli veya istemsiz öğrenme ve öğretme sürecidir (Çalışkan ve Kılıç, 2018; Ertürk, 2016; Yüksel, 2004). Fidan (2012) eğitimi, belli bir sürede kazanılan bilgi, beceri, tutum ve değerler yoluyla insanın kişiliğinin farklılaşması olarak tanımlamıştır. Eğitim, her ülkenin kendi geleneği, göreneği, örf, adet ve töresine göre şekillendirdiği bir müfredat dahilinde, yine ülkelerin belirlediği zorunlu eğitim-öğretim sürecinde devam eden dünyanın en eski ve en sistemli kurumudur. Bu zorunlu ve sistemli kurum kimi zamanlarda (savaş, deprem, sel taşkınları, fırtına ya da kasırga gibi doğal afetler olabileceği gibi veba, sıtma, çiçek gibi salgın hastalıklar gibi sebeplerden)sekteye uğrayabilir. İşte geçtiğimiz 2019 yılının mart ayının 23'ünden itibaren böyle bir duruma örnek olan salgın hastalık neticesinde yaşanmış durumda eğitim ve öğretim bir anda öngörülemez bir şekilde sekteye uğramış ve tüm dünya yaklaşık 2 yıl boyunca bu daha öncesinde çok az aşına olduğu uzaktan eğitim sistemine zorunluluklardan dolayı geçmiştir.

31 Aralık 2019 tarihinde Çin'in Hubei eyaletinin Wuhan şehrinde tanımlanamayan bir hastalık ortaya çıktığı Dünya Sağlık Örgütü World Health Organization (WHO) tarafından açıklanmıştır. Bu hastalığa sebep olan virüsün zatürre ile benzer belirtiler gösterdiği belirtilmiş ve virüsün yeni bir tip coronavirüs olduğu ortaya çıkmıştır (Sözen, 2020). Virüs için daha önceden de tanımlar yapılmış fakat yeni tanımlanan bu formuna 2019 yılında rastlandığı için Coronavirüs 2019 (COVID-19) denmiştir (Er ve Ünal, 2020). Virüsün farklı yaş gruplarındaki insanları etkilediği WHO tarafından açıklanmıştır. Virüs pandemiye dönüşmüş ve birçok ülkeyi acil durum tedbirleri almaya itmiştir. Virüsün daha fazla yayılmaması için önlemler alınmaya başlanmıştır. Bunlar, ülkede sokağa çıkma yasağı, çalışma saatlerinde değişiklikler, dezenfektan-maske gibi tıbbi malzemelerin kullanımı gibi önlemlerdir. Çalışma saatlerinde değişiklik, sokağa çıkma yasakları beraberinde eğitim-öğretimde de aksamaya sebep olmuştur. Sosyal izolasyonu sağlamak amacıyla birçok ülkede eğitime ara verilmiş, dünya genelinde 1,5 milyardan fazla öğrenci ve genç, COVID-19

salgını nedeniyle okulların kapatılmasından etkilenmiştir (Bozkurt, 2020b; Eren, 2020; UNESCO, 2020).

Ülkemizde pandemi sonrası uzaktan eğitim faaliyetleri 23 Mart 2020 tarihinde ilk ve ortaokul kademelerinde başlamıştır. Bu uzaktan eğitim internet üzerinden Eğitim Bilişim ağı (EBA) ve televizyon ekranlarından TRT EBA TV kanalından gerçekleştirilmiştir (MEB, 2020a). EBA 2011-2012 eğitim-öğretim yılında kullanılmaya başlanmıştır. Tüm kademelere ait video, e-kitap, belge, test vb. birçok içerik bulunmaktadır (Altın ve Gündoğdu, 2021; Özer, 2020). TRT EBA TV İlkokul, Ortaokul ve Lise için 3 ayrı kanal olarak 23 Mart 2020 tarihinde yayına başlamıştır. Bu kanallarda 1. sınıftan 12. sınıfa kadar her ders 20-25 dakika olacak şekilde verilmiş ve tekrar yayınları gün boyunca devam etmiştir (Başaran, Doğan, Karaoğlu ve Şahin, 2020). Vakaların artmasıyla birlikte 25 Mart 2020 tarihinde okulların 30 Nisan 2020 tarihine kadar kapalı kalacağı uzaktan eğitime devam edileceği kararı verilmiştir (MEB, 2020c). 29 Nisan 2020'de yapılan açıklama ile uzaktan eğitimin 31 Mayıs 2020 tarihine kadar uzatıldığı belirtilmiştir (MEB,2020h).

12 Ağustos 2020 günü 2020-2021 eğitim-öğretim yılının 31 Ağustos 2020'de yine uzaktan eğitim ile açılacağı, 21 Eylül 2020 tarihinde ise kademeli bir şekilde yüz yüze eğitime başlanacağı belirtilmiştir (MEM, 2020k). Yüz yüze eğitimin okul öncesi ve ilkokul 1. Sınıf öğrencileri için 11 Eylül 2020 tarihinde başlayacağı, uyum haftasında hafta da 1 gün diğer haftalarda haftada 2 gün okula gidileceği, gerekirse sınıfların gruplara ayrılabilmesi ve yüz yüze eğitime katılımın isteğe bağlı olduğu belirtilmiştir (MEB, 2020m).

2. Aşamada 2., 3., 4., 8. ve 12. sınıfların 12 Ekim 2020 tarihinde haftada 2 gün olacak şekilde yüz yüze eğitime başlayacakları belirtilmiş bunlara ek olarak okul öncesi kurumlarının haftada 5 gün eğitim yapacağı, köy ve benzeri seyrek nüfuslu yerlerde bulunan ilkokul, ortaokul ve imam hatip ortaokulları için il hıfzıssıhha kurulları ve il/ilçe milli eğitim müdürlüklerinin birlikte karar alıp derslerin tamamını yüz yüze işleyebilecekleri belirtilmiştir (MEB, 2020n).

3. Aşamada 2 Kasım 2020 tarihinde 5. ve 9. sınıfların ve imam hatip ortaokullarının haftada 2 gün yüz yüze eğitime başlaması planlanmış ve öğrencisini yüz yüze eğitime göndermek isteyen velilerden yazılı onay alınması

istenmiştir (MEB, 2020o). Artan vakalar ile birlikte daha fazla öğretmen, çalışan ve öğrencinin etkilenmemesi adına yüz yüze eğitimin 20 Kasım 2020 tarihinden 4 Ocak 2021 tarihine kadar sonlandırılmasına ve tekrar uzaktan eğitime geçilmesine karar verilmiştir (MEB, 2020p). İlkokul, ortaokul ve liselerde ilk dönemin 22 Ocak 2021 tarihinde sona ereceği ve o tarihe kadar uzaktan eğitime devam edileceği belirtilmiştir (MEB, 2020r).

Devam eden süreçte 2020-2021 eğitim öğretim yılının ikinci döneminde birleştirilmiş sınıf uygulaması yapılan bütün okullarda, köy ve benzeri seyrek nüfuslu yerleşimlerdeki bütün ilkokul, ortaokul, bağımsız anaokullarında ve özel eğitim anaokullarında il hıfzıssıhha kurulları ve il/ilçe milli eğitim müdürlükleriyle birlikte alınacak kararlar ile 15 Şubat 2021'de haftada 5 gün yüz yüze eğitime geçileceği belirtilmiştir (MEB, 2021a). 1 Mart 2021 tarihinden itibaren bütün resmi ve özel ilkokullar ve bünyesindeki anasınıfları ile özel eğitim sınıflarının haftada 2 gün yüz yüze eğitim yapacakları, tüm 8.sınıfların yüz yüze eğitim yapacağı ve ders saatlerine öğretmenler ve okul yönetiminin birlikte karar vereceği ve 5., 6. ve 7. sınıflarda tüm derslerin uzaktan olacağı (MEB, 2021a), liselerde ise uzaktan eğitime geçileceği fakat 12. Sınıfların haftada en az 16 en fazla 24 saat olmak üzere seyreltilmiş yüz yüze eğitime geçecekleri (MEB, 2020b) belirtilmiştir.

Pandemi döneminde iller vaka sayılarına göre risk gruplarına ayrılmıştır. Bütün risk gruplarındaki illerde yer alan ilkokul kademelerinin tamamı ve düşük/orta risk grubundaki illerde yer alan 5., 6. ve 7. sınıflarda 2 gün yüz yüze 3 gün uzaktan eğitim sağlanmasına, yüksek/çok yüksek risk gruplarındaki illerde yer alan 5., 6. ve 7. sınıflarda sadece uzaktan eğitimin 8. sınıflarda ise bütün risk gruplarında yer alan illerde sınıfların bölünmesi ile 12 saat bölünmez ise 22 saat olacak şekilde yüz yüze yürütülmesine ve yine yüksek/çok yüksek risk grubunda yer alan illerde yer alan ortaöğretim kurumlarının hazırlık, 9., 10. ve 11. Sınıflarının uzaktan eğitim yapıp 12. sınıflarının seyreltilmiş olarak yüz yüze eğitim almasına karar verilmiştir (MEB, 2021c).

Yine artan vakalar ile birlikte yeni bir karar alınarak 8. ve 12. sınıflar ile okul öncesi eğitim kurumları dışındaki bütün okul ve kademelerde 15 Nisan 2021'den itibaren dönem bitene kadar uzaktan eğitime geçilmiştir (MEB,

2021d). Tüm bu alınan kararlara bakıldığında, değişen ve artan vaka sayılarının, Bilim Kurulu önerilerinin süreci etkilediği görülmektedir.

2020 yılı başlarında Türkiye’de de ortaya çıkan salgın sebebiyle okul öncesi eğitime ara verilmiştir. Okul öncesi eğitimin yüz yüze, birebir ve yakın temas ile gerçekleştiği düşünüldüğünde, bu süreçte okul öncesi eğitimin yüz yüze devam etmesinin öğrenciler ve öğretmenler açısından sağlıklı olmayacağı düşünülmüştür. Millî Eğitim Bakanlığı okul öncesi eğitim kurumlarının gerekli önlemlerin alınması şartıyla 1 Haziran 2020 itibariyle tekrar açılmasına izin vermiştir (İnan, 2020). Gereken önlemlere okul öncesi eğitim kurumları büyük özen göstererek uyumuş fakat vakaların artması ile Millî Eğitim Bakanlığı eğitim-öğretimin uzaktan gerçekleşmesi kararını vermiştir. Dönemin MEB bakanı Prof. Dr. Ziya Selçuk öğrencilerin sağlıklı ve kaliteli eğitim alması için uğraş vererek; okul öncesi ve birinci sınıf kademelerinde okulların kademeli açılacağını ve öğrencilerin belirli günlerde okula geleceğini bildirmiştir. Bu süreçte tüm okul öncesi eğitim kurumları açılmış, kurumlar, öğretmenler ve veliler iş birliği içinde gerekli tüm önlemleri almışlardır. Okullar 11 Eylül 2020 tarihinde açıldıktan kısa bir süre sonra Bilim Kurulunun da önerisi ile 20 Kasım 2020 tarihinden itibaren tüm kademelerdeki eğitim öğretim yeniden uzaktan eğitim ile sürdürülecek kararı alınmış ve uzaktan eğitim zorunlu hale getirilmiştir.

Koronavirüs Bilim Kurulu, COVID-19 pandemi döneminde, COVID-19 hastalığı ile mücadele etmek amacıyla Türkiye’de Sağlık Bakanlığı tarafından kurulan bir danışma kuruludur. Bu kurul enfeksiyon, mikrobiyoloji, viroloji, iç hastalıkları, yoğun bakım ve göğüs hastalıkları alanında akademisyenlik yapan toplamda 38 tıp bilimciden oluşmaktadır. Bilim kurulunun başkanlığını, Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanı Fahrettin Koca yapmaktadır (Yener, 2020)

Okul öncesi dönemde uzaktan eğitim yapılıp yapılamayacağı okul öncesi dönem çocuklarında yaparak-yaşayarak öğrenme stratejisinin ön planda tutulması göz önüne alındığında tartışmaya açık bir konu olmaktadır. Covid-19 pandemi sürecince okul öncesi dönemde uzaktan eğitim uygulaması konusunda farklı uygulamalar ortaya konmuştur. Örneğin, İtalya’da Reggio Emilia anaokulları pandemi sürecinin başından sonuna kadar eğitime ara vermeden devam etmiştir. Bu okullar uzaktan eğitimin yanı sıra, internet erişimi olmayan

çocukları dikkate alarak farklı uzaktan eğitim yollarına başvurmuşlardır (İnan, 2020). Reggio Emilia okullarında çocuk merkezli çalışmalar, yaratıcı düşünme ve yaratıcı etkinlikler gerçekleştirilmiş, çocukların sosyalleşmesi ve dayanışmanın önemi vurgulanmış. Buna uygun olarak çocukların, eğitimcilerin ve ebeveynlerin eğitimleri devam ettirilmiştir (İnan, 2020).

İtalya'daki Reggio Emilia okullarının haricinde dünyada bazı ülkelerde de okul öncesi eğitim için farklı uzaktan eğitim uygulamalarında bulunulmuştur. Örneğin ABD'de salgın nedeniyle eğitim-öğretime uzaktan devam edileceği kesinleştiğinde 2020 bahar döneminde öğretmenlere uzaktan eğitim ile ilgili bilgilendirme, uzaktan eğitimi öğretme kursları verilmiştir (Kim, 2020). Türkiye'de böyle bir kurs verilmediği göz önüne alındığında öğretmenlerin bu konuda ne gibi sorunlarla karşılaştıkları önemli bir soru olmuştur.

Uzaktan eğitim kaynak ve alıcının farklı ortamlarda olduğu teknolojik araçlar yardımıyla veri iletişiminin sağlandığı ortamdır. Banar ve Fırat (2015) uzaktan eğitimin tanımını belirli merkezlerden yürütülen bireyin kendi kendine öğrenmesini amaçlayan eğitsel içeriklerin öğrenenlere özel olarak hazırlanmış araçlarla ve çeşitli ortamlarla sağlandığı bir öğretim yöntemi olarak tanımlamaktadır.

Dünyada uzaktan eğitim ilk olarak mektupla yapılmaya başlanmış, 1856 yıllarında ilk uzaktan eğitim kurumlarının adımları atılmıştır. 1930'lu yıllarda radyo ile uzaktan eğitim yapılmaya başlanmıştır. Resmi olarak ilk uzaktan eğitim merkezi 1939'da Fransa kurulmuştur. Zaman içinde uzaktan eğitim üniversitelerde de kullanılmaya başlanmıştır (Kırık, 2014).

Ülkemizde ise uzaktan eğitimde 1923-1955 yılları arasında kavramsal olarak bahsedilmiştir. 1956-1975 yılları arasında uzaktan eğitim mektupla gerçekleştirilmiştir. 1976-1995 yılları arasında radyo-televizyon devri başlamış ve uzaktan eğitim bu araçlar ile gerçekleştirilmiştir. 1981 yılında Anadolu Üniversitesi Açık öğretim Fakültesi kurulmuş ardından 1992 yılında Açık Öğretim Liseleri kurulmuştur. 1996 yılından itibaren ise uzaktan eğitimde internet-web devri başlamıştır (Bozkurt, 2017).

Uzaktan eğitim yöntemi ortaöğretimde, lisansta ve lisansüstü düzeylerde kullanılmakta; lisans ve lisansüstü eğitimde ders olarak sunulmaktadır. Uzaktan

eğitim sürekli gelişim gösteren, dünyada önemli bir eğitim yöntemidir (Bozkurt, 2017; Özgem, Kan, Kuset ve Şaşmacıoğlu, 2020). Uzaktan eğitimin donanım durumu, kullanım bilgisi kullanım yaygınlığını etkilemektedir. Ülkelerin gelişmişlik durumu, uzaktan eğitime duyduğu ihtiyaç da kullanım yaygınlığını etkileyen sebepler arasındadır. Her ülke kendi ihtiyaç ve gelişmişlik düzeyine göre alt yapısını hazırlamaktır.

Geleneksel eğitim, belirli sınırlandırılmış alanı olan okullarda ve sınıflarda, öğretmen ve öğrencinin aynı ortamda bulunarak yüz yüze yürütülen, belirlenmiş dersler ve belirlenmiş saatlerde gerçekleştirilen bir eğitim türüdür. Bu eğitim türü içerisine entegre bir şekilde dahil edilen uzaktan eğitim yüz yüze eğitim esnasında öğretim süreci için bir destekçi olarak kullanılmaktayken, Pandemi süreci ile birlikte yüz yüze eğitimin tek alternatifi olarak görülmüştür (Türker ve Dündar, 2020). Pandemi sürecinde tüm okulların kapanmasıyla birlikte uzaktan eğitime geçilmesi ‘acil uzaktan eğitim’ ve ‘geleneksel öğrenmeden acil uzaktan öğrenmeye’ gibi yeni tanımların ortaya çıkmasına sebep olmuştur (Mısırlı ve Ergüleç, 2021; Zhang, 2021).

Uzaktan eğitim ile acil uzaktan öğretim birbiri ile karıştırılmaması gereken önemli süreçlerdir. Uzaktan eğitim ve acil uzaktan öğretim birbirine benzer görünse de çok önemli farklılıkları bulunmaktadır. Bozkurt, Jung, Xiao, Vladimirsch, Schuwer, Egorov ve Paskevicius (2020) bu farklılıkları aşağıdaki gibi açıklamışlardır:

- Acil uzaktan öğretim bir zorunluluk iken uzaktan eğitim bir seçenektir.
- Acil uzaktan öğretim ihtiyaca yönelik geçici çözümler üretirken uzaktan eğitim yaşam boyu öğrenme adına sürekli ve kalıcı çözümler üretir.
- Acil uzaktan öğretim kriz anında eldeki imkânlar ile eğitimi ayakta tutmaya çalışırken uzaktan eğitim alana özgü kuramsal ve uygulamaya yönelik birikimleri belli bir amaç için, planlı ve sistematik olarak eğitimi sürdürebilir hale getirmeyi amaçlar.
- Acil uzaktan öğretim kavramı İngilizcede “emergency remote teaching” kavramı ile uzaktan eğitim ise İngilizcede “distance education”

kavramı ile ifade edilmektedirler. Türkçede uzaklık kavramı her iki eğitim için aynı kullanılsa da İngilizcede “remote” kavramı fiziksel uzaklığı “distance” kavramı fiziksel, etkileşimsel ve psikolojik uzaklığa vurgu yapmaktadır.

Problem Durumu/Amaç ve Önem

Tüm dünyanın ve ülkemizin geçirdiği pandemi süreci ile birlikte zorunlu eğitimin tüm kademelerinde (sınav dönemindeki 8. ve 12. sınıflar hariç) ve üniversitelerin tümünde uzaktan eğitim çalışmalarına başlanmış olan bu süreçte zorunlu eğitime dahil olmayan okul öncesi eğitimde de uzaktan eğitim çalışmalarına başlanmıştır. Uzaktan eğitim kaynak ve alıcının farklı ortamlarda olduğu teknolojik araçlar yardımıyla veri iletişiminin sağlandığı ortamdır. İşman (2011)’e göre uzaktan eğitim, bireylere kendi kendilerine öğrenme ortamı sağlayan, zaman ve mekân sınırlaması olmayan bir eğitimidir. Okul öncesi dönem çocuklarının yaparak-yaşayarak öğrenmeye daha müsait oldukları, öğrenmelerinin çoğunluğunun somut materyaller ve somut öğrenme ortamlarında gerçekleştiği göz önünde bulundurulduğunda uzaktan eğitim sürecinden ne kadar yararlanabilecekleri önemli bir soru haline gelmektedir. Bu araştırmada da bu soruya cevaplar alabilmek amaçlanmıştır. Araştırmadan elde edilecek veriler doğrultusunda okul öncesinde yapılan uzaktan eğitim uygulamalarının niteliğinin artırılmasında, velilere ve öğretmenlere yardımcı olabilecek veriler elde edileceği umulmaktadır.

Uzaktan eğitim öğrenenin kendi eğitiminden sorumlu olduğu, bireysel öğrenmeyi destekleyen bir öğretim sürecidir (Duman, 2020). Ancak bireysel öğrenmedeki bu süreç okul öncesi dönem öğrencisinin kendisine bırakılamayacak ve okul öncesi eğitim sürecine dahil edilemeyecek kadar hassas bir konudur. Okul öncesi dönemdeki çocuklar gelişim özellikleri gereği etkinlik yaparken veya materyal kullanırken yetişkin desteğine ihtiyaç duyarlar. Uzaktan eğitim sürecinde teknolojik alet kullanımı, canlı derslere katılma gibi konularda öğrencilerin tek başlarına başarılı olamayacakları ve ebeveynlerinin desteğine ihtiyaç duyacakları düşünülmektedir (Işıkoğlu Erdoğan, 2019; Kim, 2020; Manches ve Plowman, 2017). Bu düşüncüyü destekler nitelikte Gündoğdu

(2021) alışmasında 3-6 yaşı çocuklarının yüz yüze veya uzaktan aldıkları okul öncesi eğitimi ile ilgili anne-babaya ihtiyaç duyduklarını, yaşları ilerledikçe ev ve okul etkinliklerinde giderek daha bağımsız olduklarını belirtmiştir. Başka bir çalışmada ise Işıkoğlu, Adak Özdemir, Altun ve Ergenekon (2021) okul öncesi dönem çocuklarının ebeveynlerinin Pandemi döneminde doğrudan öğretici rolüne girdiklerini belirtmişlerdir.

Okul öncesi dönem yaş aralığı düşünöldüğünde aile çocuğun eğitiminde önemli bir faktör olmaktadır. Hornby ve Lafaele (2011) okul öncesi eğitimin etkili olmasında eğitime ailenin katılımının önemli bir unsur olduğunu belirtmişlerdir. MEB’de (2013b) okul öncesi eğitimde aile ve okul iş birliğini önemli olduğunu, aile ve okulun eşit sorumluluğa sahip olduğunu belirtmiştir. Aile katılımı, ebeveynlerin çocuklarını eğitimde sorumluluk almaları ve rol oynamaları olarak tanımlanmaktadır (Çamlıbel akmak, 2010). Aile katılımının önemli ve ocuk üzerinde yararlı olduğunu belirten birçok araştırma bulunmaktadır (Bennet, Weigel ve Martin, 2002; Blevins-Knabe ve Musun-Miller, 1996; Brooks, 2004; elenk, 2003; Günay Bilaloğlu, 2014; Kohl, Lengua ve McMahon, 2000; Wood, 2002; Yaşar Ekici, 2017). Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda bu araştırmada kırsal bölgede yaşayan aileler ile öğretmenlerin iş birliğinin incelenmesi kapsamında önemli olduğu düşünölmektedir.

Uzaktan eğitim sürecinde il, ilçe ve köylerde yaşayan her öğretmen ve velinin farklı problemler ile karşılaştığı ve öğrencilerin okula ve derslere bakış açılarının değiştiğı düşünölmektedir. Okul, bireylerin belli bir amaç doğrultusunda planlı ve programlı bir şekilde yetirilmesini sağlayan kurumdur. Okulun öğrencinin sosyalleşmesi sağlamak, öğrenciyi disipline etmek, öğrenciyi toplum ve aynı zamanda okul kurallarına uydurma gibi amaçları bulunmaktadır (Memişoğlu, 1995). Bu araştırmaya konu olan öğrencilerin okul ile ilk defa karşılaştığı düşünöldüğünde okul disiplini ve kuralları gibi konularda geri kalacakları öngörülebilir. Okul öncesi dönemi öğrencilerinin yaparak yaşayarak öğrenmesi en etkili davranış kazanım yöntemlerinden biridir. Bu uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin telefon, bilgisayar, tablet gibi teknolojik / dijital cihazların karşısında kısmen soyut bir öğrenim almalarının onların üzerinde ne kadar etkili olduğu tartışılabilir bir konudur.

Uzaktan eğitim sırasında bazı öğretmenler Whatsapp, Facebook gibi sosyal paylaşım sitelerinden grup kurarak eğitim verdiler. Bazı okullar Google teams uygulaması edinip öğretmenlerinin kullanımına sundu. Bazı öğretmenler EBA Portalını bazı öğretmenler de ZOOM uygulamasını kullandı. Bu süreçte eğitimi daha etkili ve yararlı olacak şekilde düzenleyebilmek adına birden fazla seçeneği aynı anda kullanan öğretmenler de oldu. Öğretmenlerin kullandığı ZOOM adlı uygulama ve EBA Portalı birçok öğretmenin belki de ilk kez kullanmak zorunda kaldığı uygulamalardır. FATİH (Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi) Projesi kapsamında bir dönem öğretmenlere EBA Portalı hakkında eğitimler verilmiş fakat etkililiği üzerine net bir sonuca varılamamıştır. 2020 yılının Mart ve Eylül aylarında ataması yapılan aday öğretmenler pandemi sebebiyle seminerlerini vaktinde alamadan uzaktan eğitime başlamak zorunda kalmıştır ve bu sebeple birçok aday öğretmen EBA Portalı hakkında tam anlamıyla bilgi sahibi olamamıştır. Uzaktan eğitime ani bir başlangıç yapılması ile birlikte bu uygulamaları kendileri bile tam olarak kullanmayı bilmeyen öğretmenler bu portal ve uygulamayı kullanmayı velilerine öğretmek zorunda kalmıştır.

Türkiye’de 25 yaş üstü toplamda 1.906.605 kişi okuma-yazma bilmemektedir (TÜİK, 2020). Köy yerlerinde okuma-yazma bilmeyen velilere rastlanabileceği düşünülmektedir. Ayrıca hem teknoloji kullanımı konusunda velilerin hem de yerleşim alanlarının teknolojik alt yapı yetersizliği söz konusu olmaktadır. Özellikle köy gibi küçük yerleşim bölgelerindeki gerek elektrik ve internet alt yapısı gerekse (televizyon, bilgisayar, tablet, akıllı cep telefonu, vb) gibi teknolojik yetersizlik oldukça yoğundur. Tüm bunlar düşünüldüğünde bu durum daha da karmaşık bir hal alabilmektedir.

Alanyazında öğretmenlerin, yöneticilerin, velilerin, öğrencilerin Pandemi dönemine ne kadar hazır oldukları ile ilgili çalışmalar giderek artmaktadır (Aktan Acar, Erbaş ve Eryaman, 2021; Demir ve Özdaş, 2020; Fauzi ve Khusuma, 2020; Kim, 2020; Kantos ve Toraman, 2020; Reimers ve Schleicher, 2020; Sirem ve Baş, 2020). Bu çalışmaların sonuçlarına bakıldığında genel olarak, hazırlıksız yakalanmak, alt yapı yetersizliği, öğrenciler ile iletişim kopukluğu

yaşanması, veli katılımının eksik kalması, kullanılacak materyal sıkıntısı gibi sebepler ile eğitimin olumsuz etkilendiği üzerine durulmuştur.

Uzaktan eğitim hakkında yapılan araştırmalara göre en yaygın karşılaşılan sorunların internet erişimi, internet alt yapısı ve yeterli imkânı olmayan, ekonomik sıkıntıları olan aile ve çocukların eşit düzeyde imkânlardan yararlanamaması olduğu görülmektedir (Altın ve Gündoğdu, 2021; Asandaş ve Hacıcaferoğlu, 2021; Aykar ve Yurdakal, 2021; Balım, 2020; Batdal Karaduman, Akşak Ertaş ve Duran Baytar, 2021; Daniel, 2020; Eken, Tosun ve Tuzcu Eken, 2020; Kantos, 2021; Kavuk ve Demirtaş, 2021; Nasir, 2020; Serçemeli ve Kurnaz, 2020; Telli ve Altun, 2020; Yıldırım, 2021; Yılmaz, Güner, Mutlu, Doğanay ve Yılmaz, 2020, s. 25; Yürek, 2021). Özellikle donanım ile ilgili problemin internet bağlantısı olduğu birçok araştırmada ortaya konmuştur (Asmara, 2020; Dias, Lopes ve Teles, 2020; Mohan, McCoy, Carroll, Mihut, Lyons ve Domhnaill, 2020). Tüm bunların bağlamında bu araştırmada acil uzaktan öğretimin organizasyonu konusunda topladığı veriler ile önemli bir araştırma olmaktadır.

Karaca, Karal Temüroğlu ve Uzun (2021) yaptıkları çalışmalarında pandemi dönemi köşe yazılarını incelemişler ve bu inceleme sonucunda, teknik alt yapı eksiklikleri ve fırsat eşitsizliğinin meydana geldiğine değinmişlerdir. Özdoğan ve Berkant (2020) ise çalışmalarında uzaktan eğitimi alt yapı yetersizliği, sosyo-ekonomik eşitsizlik, öğrenci motivasyon eksikliği gibi sebeplerden yetersiz bulmuşlardır. Akgül ve Oran (2021) yaptıkları araştırmada öğretmenlerin çoğunluğunun uzaktan eğitimin sorunu olarak öncelikle alt yapı yetersizliğini ardından bağlantı kopukluğunu ve derse katılım azlığını gördükleri belirtmişlerdir. Uzaktan eğitim sürecinin alt yapı yetersizliği, değerlendirmede objektiflik olamaması, grup çalışması ve etkinliklerin yetersiz olması gibi sebepler ile genel olarak amacına ulaşamadığı düşünülmektedir (Aral ve Kadan, 2021).

Reimes ve Schleicher (2020) birçok ülke ile ilgili yaptıkları çalışmada internet erişimine olan sınırlılık sorununun uzaktan eğitim sürecine katılımı olumsuz etkilediğini, bu konuda iyileştirici çalışmalar yapılması gerektiğini belirtmişlerdir. Uzaktan eğitimde olumsuz sonuçların en aza indirilmesinde alt

yapının incelenmesinin, öğretmenlerin ve velilerin uzaktan eğitime karşı tutum ve davranışlarının araştırılmasının etkili olduğu bulunmuştur (Brom, Lukovsky, Gregor, Hannemann, Strakova ve Svoricek, 2020; Burke ve Dempsey, 2020; Dávideková, Mjartan ve Greguš, 2017; Viner ve ark., 2020).

Alanyazına bakıldığında uzaktan eğitim ile ilgili veli görüşlerinin incelendiği çalışmalar sınırlıdır. Pandeminin getirdiği olumsuz durumlar ile birlikte veliler uzaktan eğitime yönelik ön yargılar geliştirebilmektedirler (Aral ve Kadan, 2021; Cluver, Lachman- McLaren, Wesseis ve Bachman 2020; Fan, Zhou, Wei, Fu, Zhang ve Shi, 2020; Franckowlak- Sachenko, 2020; Hamouche, 2020; Taylor, 2020; Yılmaz ve Akyazıcı, 2020). Nitekim pandemi sürecinde geçilen uzaktan eğitime velilerin olumsuz görüşleri olduğu bulunmuştur (Kaya ve Dilekçi, 2021). Altunel ve Özoğul (2020)'un çalışması, pandemi süreci ile birlikte eğitimde rolleri artan velilerin aynı zamanda kaygılarının da arttığı sonucunu ortaya çıkarmıştır. Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda bu araştırmada veli görüşlerine yer verilmesi boyutuyla araştırmanın önemli olduğu anlaşılmaktadır.

Özdoğan ve Berkant (2020) veli görüşlerine yer verdiği çalışmalarında uzaktan eğitimin avantaj ve dezavantajlarından bahsetmişlerdir. Bu çalışmaya benzer olarak Başaran, Doğan, Karaoğlu ve Şahin (2020) de çalışmalarında uzaktan eğitim sürecinin olumlu yönleri kadar olumsuz yönleri olduğunu da belirtmişlerdir. Okatan ve Tagay (2021) çalışmalarında velilerin ve öğrencilerin pandemi ile ilgili kaygılı olduklarını; velilerin özellikle eğitim, sağlık ve teknoloji bağımlılığı gibi konularda kaygı duyduklarını belirtmişlerdir. Yalçın, Dai ve Erkoç'un (2020) yaptığı çalışmada velilerin pandemi dönemine yönelik "sıkıntılı, mutsuz, ürkmüş, düşmanca, asabi, utanmış, sinirli, tedirgin, korkmuş" gibi negatif duygularının yüksek olduğu bulunmuştur. Yine alanyazında ailelerin çocuklarının teknoloji kullanımı ile ilgili endişeleri olduğunu belirten çalışmalar bulunmaktadır (Ateş ve Saltalı, 2019; Saltuk ve Erciyes, 2020).

Erol ve Erol (2020) çalışmasında ilkokula devam eden öğrencisi bulunan velilerin uzaktan eğitim sürecine uyum sağlamakta zorlandıklarını, uzaktan eğitimin ilkokul öğrencisi için uygun olmadığını, yüz yüze eğitim kadar etkili olmadığını belirtmişlerdir. Ayrıca velilerin teknoloji ile ilgili bazı noktalarda

kendilerini yetersiz hissettiklerinden bahsetmişlerdir. Arslan, Arı ve Kanat'ın (2021) çalışmasında ise veliler bu süreçte karşılaştıkları en önemli problemin, uzaktan eğitim uygulamalarını kullanmak için yeterli bilgiye sahip olmamaları olduğunu belirtmişlerdir. Benzer olarak Karakuş, Esendemir, Ucuzsatar ve Karacaoğlu (2021) çalışmalarında velilerin uzaktan eğitim kavramı ve uygulamaları ile ilgili deneyimlerinin az olduğunu bulmuşlardır. Yine velilerin bilgisayar ve teknoloji konusunda yeterli bilgiye sahip olmamalarının uzaktan eğitimde sorunlara yol açacağını belirten çalışmalar bulunmaktadır (Brom, Lukovsky, Gregor, Hannemann, Strakova ve Svoricek, 2020; Taylor, 2020; Viner ark., 2020). Velilerin teknoloji konusunda yeterli donanıma ve bilgiye sahip olmamaları onların uzaktan eğitime ön yargılı yaklaşımlarına sebep olabilmektedir (Aral ve Kadan, 2021; Brom, Lukovsky, Gregor, Hannemann, Strakova ve Svoricek 2020; Viner ve ark., 2020).

Arı Arat ve Ogelman (2021) çalışmalarında okul öncesi dönem öğrenci olan annelerin çocuklarının uzaktan eğitim sırasında, çocuğun ilgisini toplama, ona etkinlik yaptırma, isteğini arttırma, internet alt yapısı gibi konularda sıkıntılar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Konca ve Çakır (2021)'in çalışmalarında veliler birden fazla çocuğunun aynı anda uzaktan eğitime katılmak zorunda kalmaları ile teknolojik cihaz konusunda yetersizlik yaşadıklarını belirtmişlerdir. Okul öncesi dönem öğrencisi olan veliler ile yapılan her iki araştırmanın sonuçları değerlendirildiğinde, velilerin uzaktan eğitimi yeterli bulmadıkları sonucu ortaya çıkmaktadır.

Anneler bu süreçte kendilerini; etkinlikleri uygulatma, çocuklarına etkinliği anlatma, çocuklarını motive ve disipline edebilme, çocuklarını ve ev işlerini organize etme gibi konularda yetersiz hissetmişlerdir (Arı Arat ve Ogelman, 2021; Morelli, Cattelino, Baiocco, Trumello, Babore, Candelori ve Chirumbolo, 2020; Priyadharsini ve Chiang, 2020; Putri, Purwanto, Pramono, Asbari, Wijayanti, Hyun, 2020). Prime, Wade ve Browne (2020) da çalışmasında pandemi döneminde ailelerin iyi olma durumlarının etkilendiğini ebeveynlerin öz yeterliliklerinde düşüş olabileceğine değinmişlerdir (Prime, Wade ve Browne, 2020). Annelerin birçoğu uzaktan eğitimi çocuklarının eğitimi açısından yetersiz bulduklarını belirtmişlerdir (Arı Arat ve Ogelman, 2021).

Alanyazında uzaktan eğitim ile ilgili farklı öğretim kademlerinde görev yapan öğretmen görüşlerinin alındığı çalışmalar bulunmaktadır. Öğretmenler uzaktan eğitimde etkileşim olmadığını, uzaktan eğitimin ilkökul seviyesine uygun olmadığını, çeşitli eksikleri olduğunu ve geliştirilmesi gerektiğini düşünmektedirler. Bunun yanında ilkökul seviyesinin yaş özellikleri düşünüldüğünde uzaktan eğitimin bu yaş seviyesine uygun olmadığını dile getirmişlerdir. Uzaktan eğitimin çocukların sosyal gelişimlerini desteklemekte yetersiz kalacağını düşünülmektedir (Zeybekoğlu Akbaş ve Dursun, 2020).

Pandemi öncesi uzaktan eğitimle ilgisi olan, daha önce uzaktan eğitim deneyimi olan, teknoloji kullanımı ile ilgili olan veya teknoloji içerikli eğitim vermiş öğretmenlerin daha az zorlandıkları söylenebilir (Yıldırım, 2020; Aktaş Salman, 2020). Bunun yanında teknolojik hazırbulunuşluğu olmayan öğretmenlerin süreçte zorlandığı sonucunu elde eden araştırmalarda mevcuttur (Baran ve Sadık, 2021; Başaran, Doğan, Karaoğlu ve Şahin, 2020; Kavuk ve Demirtaş, 2021; Safin, Ozhmekova ve Biktasheva, 2020; Yılmaz, Güner, Mutlu, Arın Yılmaz, 2020). Teknolojik hazırbulunuşluğun yanı sıra teknolojik eksiklikler ve aksaklıklar da bu süreçte öğretmenleri olumsuz etkilemiştir (Bayburtlu, 2020; Can, 2020; Kavuk ve Demirtaş, 2021; Külekçi Akyavuz ve Çakın, 2020).

Tüm bunlardan yola çıkarak uzaktan eğitim sürecinde ilgili öğretmende uzak eğitim ile ilgili alan yeterliliğinin olması gereken önemli bir beceri olduğu düşünülmektedir ve Hardly (2016) bu becerinin ders verecek öğretmende mutlaka olması gerektiğini vurgulamıştır. Asandaş ve Hacıcaferoğlu (2021) uzaktan eğitim ve uzaktan eğitim materyali konusunda bilgi eksikliği olan öğretmenlerin dersleri kusursuz işleyemeyeceklerini belirtmişlerdir.

Pandemi sürecinde öğretmenler bir nevi eve iş götürmek zorunda kalmışlar ve aile işleri ile okul işlerini birlikte yürütmek zorunda kalmışlardır (Işıkoğlu, Adak Özdemir, Altun ve Ergenekon, 2021). Bu durum öğretmenlerin performanslarını olumsuz yönde etkilemiş, öğrencilerini akademik ve duygusal yönden desteklemelerini engellemiştir (Bozkurt vd., 2020; Seyle, Widyatmoko ve Silver, 2013; Yılmaz, Güner, Mutlu, Doğanay ve Yılmaz, 2020).

Demir ve Kale (2020) yaptıkları çalışmada çeşitli kurumlarda çalışan öğretmenlerin çoğunluğunun kendilerini uzaktan eğitim için yeterli bulduğunu

fakat bir kısmının da kendini yetersiz gördüğü ve uzaktan eğitim sürecinde kendilerini geliştirdiklerini belirtmişlerdir. Öğretmenle bunlara ek olarak, öğrencilerin internete ulaşmakta sorun yaşadıklarını, internet alt yapısında problemlerinin olduğunu, velilerin teknolojik konularda yetersiz olduğunu, öğrencilerin derse karşı ilgi ve isteklerinin düşük olduğunu belirtmişlerdir. İlkokul öğrencilerinin derse bağlanmakta sorun yaşadığını, teknik sorunlar ile karşılaştıklarını ve derse katılma konusunda isteklerinin azaldığını belirten çalışma bulunmaktadır (Günbaş ve Gözüküçük, 2020).

Eğitimin her kademesinde özellikle okul öncesi ve ilkokul döneminde öğretmen ve öğrenci arasındaki etkileşim çok önemlidir. Uzaktan eğitimde de öğretmen ve öğrenci arasındaki etkileşimin kuvvetli olması gerekmektedir (Baran ve Sadık, 2021). Pandemi döneminde öğretmen ve öğrenci arasındaki iletişimde en büyük problemin okul öncesi eğitim kademesinde yaşandığı belirtilmiştir (Özgem, Kan, Kuset ve Şaşmacıoğlu, 2020). Bu düşünceden yola çıkıldığında öncesi eğitimde yapılan uzaktan eğitimde iletişimin öncelikle çocukla birlikte derse katılan veli ile yapılmasının öğretene ve öğrenene arasında bir engel oluşturduğu düşünülmektedir. Aykar ve Yurdakal (2021)'un çalışmalarında uzaktan eğitim sürecinde öğretmen ve veli arasındaki iletişimin daha etkin olduğunu öne sürmeleri bu düşüncayı destekler niteliktedir.

Sınıf yönetimi, öğrenci davranışlarının, sınıf ortamının, kurallarının ve etkinliklerinin düzenlenmesidir. Sınıf yönetiminde amaç, kalıcı ve anlamlı öğrenmelerin oluşturulabileceği, öğretmen- öğrenci ve öğrenci-öğrenci arasında iletişimin güçlendirileceği uygun ortamı sağlamaktır (Atik, Bektaş ve Civelek, 2022). Uzaktan eğitimde çocuklara göz teması kurma, onlara ulaşma, öğrenciyi uzaktan takip edememe, ona kuralları iletmekte zorlanma gibi sıkıntıların sınıf yönetimini zorlaştırdığı düşünülmektedir (Baran ve Sadık, 2021; Fidan, 2020; Sari ve Nayır, 2020 ve Şener, Ertem ve Meç, 2020). Sınıf yönetiminin zor olduğu bir ortamda verilen eğitimin kalitesi sorgulanmaktadır. Sınıf yönetiminin zorlaşmasının yanı sıra öğretmenin sürekli göz teması kuramaması ve her an öğrenciyi izleyememesi gibi sebepler öğrencilerin derse katılım oranını etkilemektedir (Gürer, Tekinarslan ve Yavuzalp, 2016).

Yine alanyazında uzaktan eğitim ile ilgili öğrenci görüşlerinin alındığı çalışmalar bulunmaktadır. Başaran, Doğan, Karaoğlu ve Şahin (2020) araştırmalarında farklı kademedeki öğrenciler ile çalışmışlardır. Bu öğrenciler uzaktan eğitimin hem olumlu hem de olumsuz yönleri olduğunu belirtmişler ve aralarında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Öğrenciler uzaktan eğitim derslerine, kardeşleri ile saatlerinin çakışması, ders saatini unutması ve zorunlu olmaması gibi sebeplerle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerle yapılan bir başka çalışma Karakuş ve Karacaoğlu (2021) tarafından yürütülmüş ve öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik metaforik algıları incelenmiştir. Bu çalışmada öğrencilerin uzaktan eğitimin verimsiz ve geçici, yüz yüze eğitimin yerine geldiğinde ruhsuz ve duygusuz olduğunu ve uzaktan eğitim sonucunda sosyalleşmeden uzak kaldıklarını ifade ettiklerini bulmuşlardır.

Okul öncesi dönem çocukları anasınıfı, anaokulu, kreş gibi kurumlara giderek eğitime ilk adımlarını atarlar. Bu okul dönemi çocukların ailelerinden ayrılıp sosyalleşmeye başladıkları zamanlardır. Pandemi ile birlikte çocuklar okula gelemedikleri gibi evden de çıkamaz hale gelmişlerdir. Uzaktan eğitim çocukların belli gelişim alanlarını geliştirse de sosyal gelişimlerinde etkili olmakta eksik kaldığı tahmin edilmektedir. Duman (2020) çalışmasında uzaktan eğitimin çocukların sosyal davranışlarının gelişimini olumsuz etkilediğinden bahsetmiştir. Çocukların birbirleri ile etkileşimde bulunmak için gerçek ortam bulamamaları, sosyalleşmeye imkan vermemesi gibi sebeplerle uzaktan eğitim etkileşim açısından olumsuz değerlendirilmektedir (Kaya ve Dilekçi, 2021). Bu çalışmayı destekler nitelikte Işıkoğlu, Adak Özdemir, Altun ve Ergenekon (2021) çalışmalarında okul öncesi dönemde yapılan uzaktan eğitimin yeterli ve etkili olmadığı sonucuna ulaşmışlardır.

Göktaş, Gülay Ogelmen ve Güngör (2020)'un yaptıkları çalışmada okul öncesi dönem çocuklarının %52'sinin uzaktan eğitim sürecine dahil olduğunu ve online eğitim esnasında etkinlik yapılırken, ilk iki sırada en sık yapılan ilk üç etkinliğin resim, sanat ve oyun etkinlikleri olduğunu ve üçüncü sırada en sık yapılan ilk üç etkinliğin sanat, matematik ve oyun etkinlikleri olduğunu belirtmişlerdir. Bu durum uzaktan eğitime katılan öğrencilerin öncelikle motor ve bilişsel gelişimlerine katkı sağlandığı düşüncesini ortaya çıkarmaktadır. Bu

sonuca göre uzaktan eğitim sürecinin okul öncesi dönem öğrencilerinin aldığı eğitimi ve aldıkları eğitimin niteliğini olumsuz yönde etkilediği düşünülmektedir (Konca ve Çakır, 2021).

Uzaktan eğitimin küçük yaş gruplarında uygulanmasında, diğer kademelerden daha fazla zorluk yaşandığı düşünülmektedir (Eken, Tosun, Tuzcu Eken, 2020). Kavuk ve Demirtaş (2021) çalışmalarında uzaktan eğitim ile öğretimde özellikle 1. Sınıf öğretmenlerinin eğitimde çok zorlandıklarını belirtmişlerdir. Soland, Kuhfeld, Tarasawa, Johnson, Ruzek ve Liu (2020) yaptıkları çalışmada küçük yaş grubu öğrencilerin öğrenme kayıplarının daha fazla olduğunu belirtmişlerdir. Okul öncesi eğitimin uzaktan eğitim faaliyetleri sonucunda olumsuz etkilendiği düşünülmektedir.

Uzaktan eğitime yönelik ulaşılabilen yapılmış araştırmaların sonuçları, bu eğitime yönelik olarak öğretmen- öğrenci açısından olumlu ve olumsuz etkileri olduğunu göstermektedir. Pandemi sebebiyle uzaktan eğitime geçmek zorunda kalan okul öncesi öğrencileri ile ilgili yapılan çalışmalarda birçok akademisyen, eğitimci ve politikacı bu dönem çocuklarının sosyal ve duygusal yönden online eğitime hazır olmadıklarını, bu durumun onların sağlığını ve büyümelerinin etkileyebileceğini dile getirmişler (Çalışkan ve Özbay, 2015; Edwards, Skouteris, Rutherford, Cutter-Mackenzie, 2013). Altın ve Gündoğdu (2021), Yıldırım (2021) ve Yürek (2021) çalışmalarında bu düşüncüyü destekler nitelikte sonuçlara ulaşırken; Nargiza Fatkhullaevna ve Nafosat Radjabovna (2021) uzaktan eğitimin avantajlı ve eğitsel yönde etkili olduğunu belirtmişlerdir. Günindi ve Gemici (2021), Kuşet, Özgem, Şaşmacıoğlu ve GÜldal (2021) ve Özgem, Kan, Kuşet ve Şaşmacıoğlu (2020) araştırmalarında uzaktan eğitimin çocukların akademik başarısını arttırmada ve gelişimlerini destekleme de yeterli olmadığını belirtirken; Aral, Fındık, Öz, Karataş, Güneş ve Kadan (2021) ve Pavlenko ve Pavlenko (2020) araştırmalarında uzaktan eğitim sürecinin hem öğretmenlere hem de öğrencilere olumlu yönde katkısı olduğunu belirtmişlerdir. Bazı araştırmacılar da online eğitimin okul öncesi öğrencilerini soyut kavramları anlamalarında, akıl yürütme ve problem çözme becerilerini geliştirmelerinde, iş birliği yaparak öğrenmelerinde destekleyebileceğini düşünmektedirler (Clements ve Sarama, 2005; Yelland, 2006).

Bölüm 2

Araştırmanın Kuramsal Temeli ve İlgili Araştırmalar

Okul Öncesi Eğitim

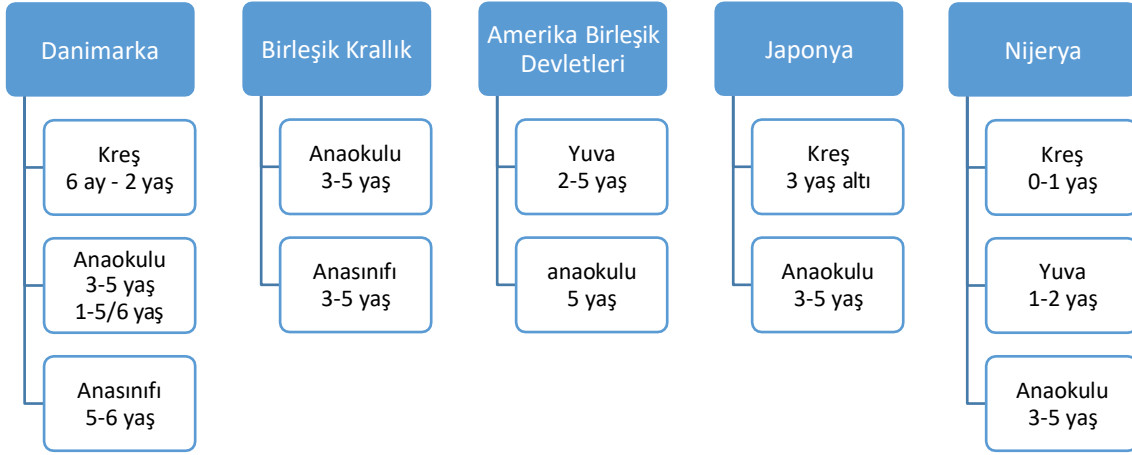
Okul öncesi eğitim, bireyin 0-6 yaş dönemini kapsayan; bilişsel, sosyal-duygusal, dil, motor ve öz bakım becerilerini kazandığı öğretim sürecidir. Okul öncesi eğitimin amacı çocuklarda öğrenmeye ilgi uyandırmak ve çocuğun var olan yeteneklerini görünür kılmaktır. Okul öncesi eğitim süresince çocuklar hem üst öğrenim basamağına hazırlanır hem de paylaşmayı, dayanışmayı, sosyalleşmeyi, birlikte çalışmayı öğrenirler. Böylece hayata da hazırlanmaya başlarlar. Okul öncesi dönem, insan hayatının diğer dönemlerinin temelini oluşturan bir dönemdir (Oktay, 2000). Dolayısıyla okul öncesi eğitim bir bireyin eğitim hayatına başlamışında çok önemli bir kademedir.

Dünya’da Okul Öncesi Eğitim

Dünyanın birçok farklı ülkesinde okul öncesi eğitime bakış açısı farklı aşamalardan geçmiştir. Bazı ülkeler okul öncesi eğitime önem vermeye erken yıllarda başlamışken bazı ülkeler daha geç başlamıştır. Örneğin Danimarka’da ilk olarak 1820’de, Birleşik Krallıkta 18.yy’da, Amerika Birleşik Devletlerinde 1800’lü yıllardan önce, Japonya’da 1876’da ve Nijerya’da 1977 yılında önem kazanmaya başlamıştır (Erden, 2012). Almanya’da 1990 yılında okul öncesi eğitim ile ilgili bir kanun yürürlüğe konmuştur (Atlı, 2013).

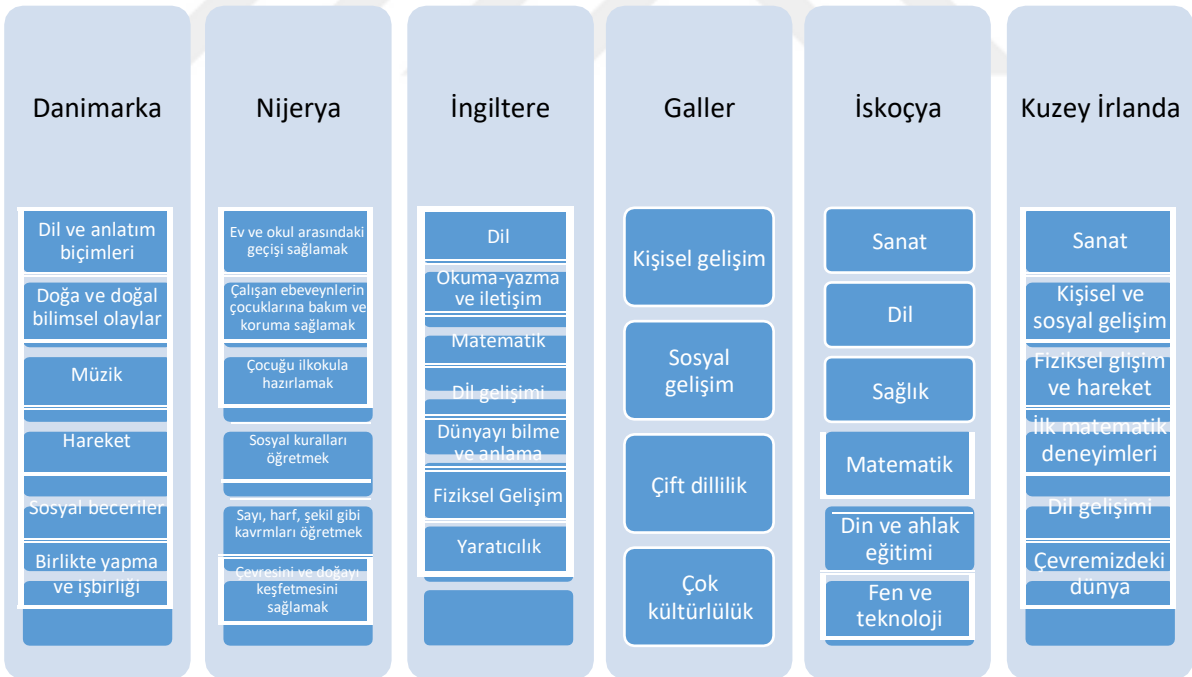
Okul öncesi eğitimin temelini çalışan ebeveynlerin çocuklarının bakılma ihtiyacına dayandığı düşünülmektedir (Çetinkaya, 2010). Avrupa’da artan endüstri ile annelerinde çalışmaya başlaması, çocuklarının bakımı ve eğitimi için önlem alınmasını gerektirmiştir (Oktay, 1983). Zaman içinde değişen eğitim sistemi ve eğitimin öneminin artması ile birlikte okul öncesi dönem çocuklarının bakımından çok eğitimine öne vermeye başlandığı söylenebilir.

Her ülke değişen ve gelişen eğitim sistemine uygun olarak okul öncesi dönemde de yeniliklere girmiştir. Her ülkenin okul öncesi dönem için kendi bölümleri oluşmuştur. Bu bölümler Şekil 1.’de belirtilmiştir.

Şekil 1. Ülkelerin okul öncesi dönem kurumlarının yaş aralıkları

Her ülke okul öncesi dönemi kendi içinde bölümlere ayırdığı gibi okul öncesi dönem için farklı amaçlarda belirlemiştir. Bu amaçlar Şekil 2.'de belirtilmiştir.

Şekil 2. Ülkelerin okul öncesi eğitim amaçları

Türkiye’de Okul Öncesi Eğitim

Türkiye’de okul öncesi eğitimden ilk olarak 19.yy’da bahsedilmiştir (Oktay, 1990). Okul öncesi dönemden bahsedilmeye başlanmasıyla birlikte

çeşitli kurumlar açılmış ve okul öncesi dönemin daha iyi şartlara getirilmesi için birçok kaynak sunulmuştur (Deretarla Gül, 2008; Taner Derman ve Başal, 2010; Oktay,1990). Meşrutiyetten günümüze okul öncesi dönem artan bir ilgi ve alaka ile gelişmeye devam etmektedir (Deretarla Gül, 2008; Taner Derman ve Başal, 2010). Günümüzde de 3000 anaokulu ve 40000 anasınıfı açılacağı kararı alınmıştır (MEB, 2021e)

Diğer ülkelerde olduğu gibi Türkiye’de de okul öncesi eğitim dönemindeki çocukların yaşlarına göre gidebilecekleri kurumlar farklılaşmaktadır. MEB mevzuatına (2014) göre belirlenen bu kurumlar Şekil 3.’de belirtilmiştir. Bunların yanı sıra isteyen veliler çocuklarını uygulama anaokullarına ve anasınıflarına gönderebilmektedirler (Ulutaş ve Demiriz, 2018).

Şekil 3. Türkiye’de okul öncesi dönem kurumlarının yaş aralıkları

Türkiye’de okul öncesi eğitim alanında bir diğer sınıflandırmadan Oğuzkan ve Oral (2003) kitaplarında bahsetmişlerdir. Bu sınıflandırma okul öncesi eğitimin 0-6 yaş grubu öğrencileri kapsadığını belirtilmektedir. Bu yaş grupları da kendi içinde 4 gruba ayrılmaktadır.

Şekil 4. Türkiye’de okul öncesi dönem kurumlarının gruplaması

Türkiye’de okul öncesi eğitimde çocuklar için belirli gelişim alanları oluşturulmuş ve o alanların geliştirilmesi için kazanım ve göstergeler belirlenmiştir. Her yaş grubunun farklı kazanım ve göstergeleri mevcuttur. MEB okul öncesi eğitim programına (2013a) göre çocukların gelişim alanları;

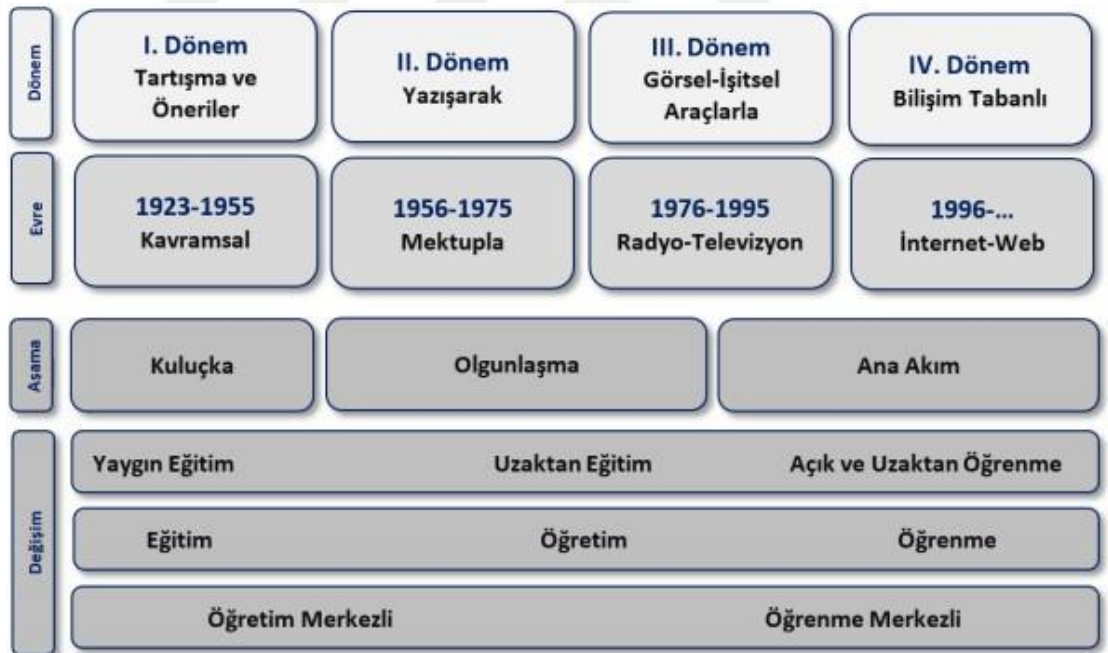
1. Motor gelişim alanı
2. Sosyal-duygusal gelişim alanı
3. Dil gelişim alanı
4. Bilişsel gelişim alanı
5. Öz bakım becerileri gelişim alanı

olmak üzere 5’e ayrılmaktadır. Her gelişim alanının kazanım ve göstergeleri ise kendi içinde “36-48 aylık” , “48-60 aylık” ve “60-72 aylık” olmak üzere 3 yaş grubuna ayrılmıştır. Okul öncesi eğitim sınıflarında sınıf içi yaş aralığına bakılarak programdan bir ay içerisinde çocuğa verilmek istenen kazanım ve göstergeler seçilerek bir aylık plan hazırlanır. Bu aylık planda yer alan kazanım ve göstergeleri öğrencilere kazandırmak için her güne özel belirlenen kazanım ve göstergeleri içeren etkinlikler hazırlanır. Okul öncesi dönem öğrencilerinin yaşları ve somut işlemler döneminde oldukları da göz önüne alındığında onların daha çok yaparak yaşayarak uygulayabilecekleri etkinlikler belirlenmekte ve etkinlikler için esas temel onları eğlendirmesi olmaktadır.

Uzaktan eğitim

Uzaktan eğitim kaynak ve alıcının farklı ortamlarda olduğu teknolojik araçlar yardımıyla veri iletişiminin sağlandığı ortamdır. Uzaktan eğitim öğrenenin zaman ve mekân açısından diğer öğrenenlerden fiziksel, eğitsel ve psikolojik olarak uzak olduğu ve öğrenme sorumluluğunun çoğunlukla öğrenende olduğu bir eğitim modelidir (Bozkurt, 2020b).

Teknolojinin ilerlemesi, teknoloji ve teknolojik alet kullanımının yaygınlaşması dünyada birçok değişime sebep olmuştur. Bu ilerleme ve yaygınlaşma sonucunda tüm dünyada eğitime de yansıyan bir dizi değişiklik ortaya çıkmıştır. Bu değişiklik ve gelişmelerin sonuçlarından biri de uzaktan eğitimidir. Uzaktan eğitim tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde zaman içerisinde birçok evreden geçmiştir. Bozkurt (2017) uzaktan eğitimin zaman içindeki gelişimini Türkiye bağlamında aşağıda Şekil 5.'deki gibi belirtmiştir.

Şekil 5. Türkiye'de uzaktan eğitimin gelişimi

Türkiye'de uzaktan eğitim kavramı ilk olarak 1927 yılı Milli Eğitim Bakanı Mustafa Necati tarafından ortaya atılmıştır. 1956 yılında Ankara Üniversitesinde kullanılmıştır. Bunun ardından 1961 yılında Milli Eğitim Bakanlığında mektupla eğitim merkezi kurulmuştur. Bu merkez 1983 yılında Mektupla Öğretim Okulu olarak gelişmiştir. 1983 yılında bu okul Mesleki ve Teknik Açık Öğretim Okulu

olarak isim değiştirmiştir. 1978 yılında Açık niversite kurulması kararı verilmiş ve 1981 yılında Anadolu niversite Açık ğretim Fakültesi kurulmuştur. 1992 yılında Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde Açık ğretim Liseleri açılmıştır (Kırık, 2014).

Uzaktan eğitim ne kadar bireylere kendi kendilerine öğrenme ortamı sağlasa da uzaktan eğitim süreci eğitimin özüne ve tanımına uygun olarak planlı ve programlı bir şekilde gerçekleştirilmelidir. Uzaktan eğitimde öğretmenin konu hakkında bilgisi olmalı ve uzaktan eğitim sisteminin gerektirdiği sistemleri bilmesi gerekmektedir.

Acil uzaktan ğretim

Pandemi ile ortaya çıkan uzaktan eğitim ihtiyaı alışılagelmiş uzaktan eğitimin yanı sıra plansız bir şekilde birdenbire ortaya çıkmıştır. Bu durumun belki de daha önce hiç uzaktan eğitim yapmamış, bu sistem hakkında bilgisi olmayan öğretmenleri zor durumda bıraktığı dşnlmektedir (Baran ve Sadık, 2021; Can, 2020; Hardly, 2016; Safin, Ozhmekova ve Biktasheva, 2020; Yıldırım, 2020). Covid-19 ile birlikte zorunlu olarak yüz yüze eğitime ara verilip uzaktan eğitime geçilmesine “acil uzaktan ğretim” ismi verilmektedir (Hodges, Moore, Lockee, Trust ve Bond, 2020). Acil uzaktan ğretim, uzaktan eğitimden temel farklılıklar göstermektedir. Uzaktan eğitimin uzun plan süreçleri ve özel ğretim tasarımları mevcut iken acil uzaktan ğretim kriz anını yönetmek için kullanılmaktadır (Tonbuloğlu, 2021). Acil durum uzaktan ğretim pandemi gibi kriz zamanlarında eğitimi devam ettirmeyi amaçlamaktadır ve bu pandemi süreci bitene kadar alternatif bir eğitimi devam ettirecek bir planlamaya ihtiyaç duymaktadır (Akkoyunlu ve Bardakçı, 2020; Bozkurt, 2020a; Tonbuloğlu, 2021).

Bölüm 3

Yöntem

Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik araştırma yöntemi ile yürütülmüştür. Fenomenolojik araştırma insanların yaşadıkları çevrede karşılaştıkları durumlara karşı ne algıladıkları, bu durumlardan ne anladıkları ve neler deneyimledikleri ile ilgilidir (Çekmez, Yıldız ve Bütüner, 2012; Çepni, 2014).

Çalışma Grubu

Araştırma için çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemlerinden tipik örnekleme ile seçilmiştir. Amaçlı örnekleme, çalışmanın amacına uygun kişi veya kurumların seçilmesi anlamına gelmektedir (Çepni, 2014; Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2016). Tipik örnekleme ise, araştırma evreninde yer alan birçok durumdan araştırmanın amacına en uygun olan tipik bir durumu seçmek anlamına gelmektedir (Büyüköztürk vd., 2016). Araştırmanın çalışma grubunu Kars ili Kağızman ilçesinde görev yapan okul öncesi öğretmenleri ve okul öncesi düzey öğrencisi olan veliler oluşturmaktadır. Tipik örnekleme sonucunda köyde görev yapan 3 öğretmen ve köyde yaşayıp okul öncesi öğrencisi bulunan 8 velinin görüşlerine başvurulmuştur. Katılımcılara ait bilgiler Tablo 1 ve Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 1

Veli Bilgileri

	Cinsiyet	Eğitim durumu	Çocuk sayısı	Yaşanılan yer	Online eğitimden yararlanan çocuk sayısı
V1	Erkek	Lise	4	Köy	4
V2	Kadın	İlkokul	3	Köy	1
V3	Kadın	İlkokul	2	Köy	1
V4	Kadın	İlkokul	3	Köy	1
V5	Kadın	İlkokul	3	Köy	1
V6	Erkek	İlkokul	2	Köy	1
V7	Kadın	Yok	3	Köy	3
V8	Kadın	Ortaokul	3	Köy	3

Tablo 1’de belirtildiği gibi araştırmaya 2 erkek 6 kadın olmak üzere 8 veli katılmıştır. Bu velilerden birinin okuma yazması yoktur. Beş veli ilkokul, bir veli ortaokul ve bir veli de lise mezunudur. Bütün veliler köyde yaşamaktadır. Üç velinin sahip olduğu her çocuk online eğitimden yararlanmaktadır. Dört velinin sadece bir çocuğu online eğitimden yararlanmaktadır. Veriler Google form üzerinden toplanmıştır ve okuma yazması olmayan veli için formu ortaokula giden çocuğu doldurmuştur.

Tablo 2

Öğretmen Bilgileri

Cinsiyet	Eğitim Durumu	Görev Yılı	Eğitimin Yapıldığı Yer	Öğrenci Sayısı	Uzaktan Eğitime Katılan Öğrenci Sayısı	Yaptığı ders sayısı
Ö1 Kadın	Yüksek Lisans	5	Köy, İlçe	19	9	Haftada 5 gün her gün 4 ders saati
Ö2 Kadın	Lisans	2	Köy	11	3	Haftada 5 gün 2 saat
Ö3 Kadın	Yüksek Lisans	2	Köy	16	3-4	5

Tablo 2’de belirtildiği gibi araştırmaya 3 kadın öğretmen katılmıştır. Öğretmenlerden ikisinin eğitim durumu yüksek lisans bir tanesinin ise lisanslıdır. Öğretmenlerden ikisinin görev süresi iki yıl iken bir tanesinin görev süresi ise 5 yıldır. Bütün öğretmenler köyde görev yapmaktadır. Ö1’in 19 öğrencisi, uzaktan eğitime katılan 9 öğrencisi; Ö2’nin 11 öğrencisi, uzaktan eğitime katılan 3 öğrencisi; Ö3’ün 16 öğrencisi, uzaktan eğitime katılan 3-4 öğrencisi bulunmaktadır. Ö1 haftada 5 gün her gün 4 ders saati, Ö2 haftada 5 gün 2 saat ve Ö3 haftada 5 ders yaptığını belirtmiştir. Her öğretmenin uzaktan eğitim için farklı ders saati süresi kullandığı tespit edilmiştir.

Veri Toplama Süreci

Veli ve öğretmenlerin acil uzaktan öğretime yönelik görüşlerini almak amacıyla araştırmacı tarafından yarı yapılandırılmış görüşme formları hazırlanmıştır. Görüşme formları üzerinde gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra üç veli ve 3 öğretmene uygulanarak ön uygulama yapılmış ve görüşler toplanmıştır. Sonrasında alanında uzman öğretim elemanları tarafından gerekli düzenlemeler, ekleme ve çıkarmalar yapıldıktan sonra görüşme formuna son

hali verilmiştir. Veli görüşme formlarının son halinde; organizasyon alt temasında 13, içerik alt temasında üç, öğretmen alt temasında 10, zamanlama alt temasında üç soru bulunmaktadır. Öğretmen görüşme formlarının son halinde; organizasyon alt temasında 19, içerik alt temasında 14, öğretmen-veli-öğrenci alt temasında 10, zamanlama alt temasında beş soru bulunmaktadır.

Pandemi sebebi ile araştırmaya katılan öğretmen ve velilerle yüz yüze bir görüşme gerçekleştirilememiş, çalışmaya katılanların oluru alındıktan sonra, araştırmacı tarafından hazırlanan bir form vasıtası ile çalışma verileri “Google formlar” üzerinden çevrimiçi ortamda toplanmış ve gerekli analizler tamamlanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Yarı yapılandırılmış görüşme formunun oluşturulması sırasında ilk olarak uzaktan eğitim ve okul öncesi eğitimde uzaktan eğitim ile ilgili temel kavramlar ve bunların yer alacağı temalar belirlenmiştir. Bu temalara veri sağlayacak alt temalar belirlenmiş ve bunlara ilişkin çok miktarda açık uçlu sorular oluşturulmuştur. Soruların yapı geçerliliğini sağlamak için hazırlanan sorular iki Edebiyat/Türkçe öğretmenine ve bir bilişim öğretmenine sunulup değerlendirmeleri istenmiştir. Tema ve alt temaların kapsam geçerliliğini incelemek amacıyla uzaktan eğitim alanında çalışmaları olan bir bilişim ve bir de okul öncesi olmak üzere iki alan uzmanının inceleme yapmaları sağlanmıştır. Tüm bu aşamaların sonunda öğretmenlere ve velilere uygulanmak üzere aynı alt temalara sahip iki farklı form hazırlanmıştır. Öğretmen veri toplama formu “cinsiyet, eğitim durumu, görev yılı, eğitim yaptığı yer, öğrenci sayısı, online eğitime katılan öğrenci sayısı, haftada kaç saat ders yaptığı” gibi temel sorular ile başlamakta ve acil uzaktan öğretim sürecine ilişkin “organizasyon, içerik, veli-öğretmen-öğrenci ve zamanla” ile ilgili sorular ile devam etmektedir. Veli veri toplama formu “cinsiyet, eğitim durumu, yaşanan yer, çocuk sayısı, online eğitimden yararlanan çocuk sayısı” gibi temel sorular ile başlamakta ve aldıkları uzaktan eğitimde “organizasyon, içerik, öğretmen ve zamanla” ile ilgili sorular ile devam etmektedir. Veri toplama formları ile ilgili bilgiler Tablo 3 ve Tablo 4 de verilmiştir.

Tablo 3.

Veli Görüşme Formuna İlişkin Tema/Alt Temalar ile Görüşme Soruları

Tema	Alt Tema	Katılımcı	Görüşme sorusu
Uzaktan eğitim faaliyetlerine ilişkin görüşler	Organizasyon	Veli	1) Okul Öncesi Eğitimde uzaktan eğitim uygulamalarından çocuğunuzun yeterince verim aldığını düşünüyor musunuz? Evet/Hayır Cevabınızın nedeni? 2) Okul öncesi eğitimde uzaktan eğitim sizce nasıl olmalı? 3) Ebeveyn gözetiminde sürdürülen bir uzaktan eğitim sizce çocukların öğrenme sürecini olumlu olarak nasıl etkiliyor? 4) Ebeveyn gözetiminde sürdürülen bir uzaktan eğitim sizce çocukların öğrenme sürecini olumsuz olarak nasıl etkiliyor? 5) Uzaktan eğitim paylaşımlarına ulaşabilmeniz için bulunduğunuz bölgenin internet alt yapısı yeterli miydi? Evet/Hayır 6) Uzaktan eğitim paylaşımlarına ulaşabilmeniz için sizin internet alt yapınız/kotanız yeterli miydi? Evet/Hayır 7) Uzaktan eğitim paylaşımlarına ulaşabilmeniz için öğretmeninizin internet alt yapısı/ kotası yeterli miydi? Evet/Hayır 8) Çevrimiçi (online) / uzaktan eğitime katılmak için hangi araçtan yaralandınız? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz) Kendi bilgisayarım /Kendi akıllı telefonum /Kendi tabletim /Bir başkasının bilgisayarı/Bir başkasının akıllı telefonu/Bir başkasının tableti 9) Çocuğunuz online eğitimlere hangi sıklıkta katıldı? Her gün/Haftada birkaç gün/Haftada bir kere/Ayda birkaç kez/Ayda bir kere 10) Öğretmeninizin paylaştığı içerikler kayıtlı mıydı? Evet/Hayır

		11) Uzaktan eğitim sistemini kullanmakta kendinizi hangi açılardan yeterli hissettiniz?
		12) Uzaktan eğitim sistemini kullanmakta kendinizi hangi açılardan yetersiz hissettiniz?
İçerik	Veli	1) Derslerde paylaşılan içeriklerin (video, resim, ppt) okul öncesi çocukları için yeterli olduğunu düşünüyor musunuz? Evet, ise nedeni/Hayır, ise nedeni 2) Öğretmeninizin bu içerikleri nasıl ve nereden temin ettiğini biliyor musunuz? Evet/Hayır 3) Çocuklarınız paylaşılan içerikleri nasıl tamamlıyor? Öğretmeniniz yaptığınız etkinlikleri değerlendiriyor mu? Evet/Hayır Yanıtınız evet ise, öğretmeniniz yaptığınız etkinlikleri nasıl değerlendiriyor? 4) Öğretmen uzaktan eğitim boyunca sadece video ağırlıklı içerikler mi paylaştı? Evet/Hayır Cevabınız "Hayır" ise kısaca neler paylaştığını belirtiniz.
Öğretmen	Veli	1) Öğretmeniniz çocuklarla/ çocuğunuzla günlük sohbet etkinliği gerçekleştirdi mi? Evet/Hayır Yanıtınız evet ise sohbete örnek verebilir misiniz? 2) Öğretmeniniz çocukların/ çocuğunuzun duygu ve düşüncelerine yönelik etkinlik- sohbet gerçekleştirdi mi? Evet/Hayır 3) Öğretmeniniz uygulamalar konusunda etkinlik sırasında çocuklara açıklayıcı yönergeler verdi mi? Evet/Hayır 4) Öğretmen uygulamalar ve online eğitim konusunda sizlere yönelik yol gösterici, açıklayıcı ve rehberlik edici miydi? Evet/Hayır Yanıtınız "Evet" ise nasıl rehberlik yaptığına ve nasıl desteklediğine örnek verebilir misiniz? 5) Çocukların öğretmenlerini yüz yüze görmeleri ile ekran başında görmeleri arasında ne gibi farklar var?

6) Öğretmenlerin salgın dönemindeki uzaktan eğitim deneyimlerini nasıl değerlendirirsiniz?

7) Öğretmeninizi nasıl değerlendirirsiniz?

Olumlu yönleri/Olumsuz yönleri

8) Öğretmenler çocukları/çocuğunuzu duygusal açıdan nasıl destekledi? (Birden fazla şık işaretleyebilirsiniz.)

Derslere başlarken çocuklara/çocuğuma nasıl olduğunu sordu.

Derslerde çocuklara/çocuğuma onları öven (aferin/bravo gibi) kelimeler kullandı.

Derslerde çocuklara/çocuğuma onları destekleyen (yapabilirsin/başarabilirsin gibi) cümleler kullandı.

Ders konularının dışında da çocuklarla/çocuğumla sohbet etti.

Ekleme istedikleriniz,

Zamanlama Veli

1) Okul öncesi çocuklar uzaktan eğitim materyallerini/derslerini tamamlamak için ne kadar zaman harcıyorlar?

2) Çocuklarınızın derse katılma konusundaki istekliliğini nasıl anlatırsınız?

3) Çocuklarınızın katıldığı dersti tamamlama konusundaki istekliliğini nasıl anlatırsınız?

Uzaktan Eğitim faaliyetlerine ilişkin öneriler

Geliştirme Veli

1) Uzaktan eğitimin daha etkili olabilmesi için önerileriniz nelerdir?

Tablo 3'de velilere aldıkları acil uzaktan öğretimin organizasyonu, içeriği, zamanlaması, öğretmeni ile ilgili sorulan sorular yer almaktadır.

Tablo 4

Öğretmen Görüşme Formuna İlişkin Tema/Alt Temalar ile Görüşme Soruları

Tema	Alt Tema	Katılımcı	Görüşme sorusu
Uzaktan eğitim faaliyetlerine ilişkin	Organizasyon	Öğretmen	1) Okul Öncesi Eğitimde uzaktan eğitim uygulamalarından öğrencilerinizin yeterince verim aldığını düşünüyor musunuz? Evet/Hayır 2) Okul öncesi eğitimde uzaktan eğitim

3) Ebeveyn gözetiminde sürdürülen bir uzaktan eğitim sizce çocukların öğrenme sürecini nasıl etkiliyor?

Olumlu yönleri?

Olumsuz yönleri?

4) Uzaktan eğitim paylaşımlarına ulaşabilmeniz için bulunduğunuz bölgenin internet alt yapısı yeterli miydi? Evet/Hayır

5) Uzaktan eğitim paylaşımlarına ulaşabilmeniz için sizin internet alt yapınız/kotanız yeterli miydi? Evet/Hayır

6) Çevrimiçi (online) / uzaktan eğitime katılmak için hangi araçtan yaralandınız? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

Kendi bilgisayarım/Kendi akıllı telefonum/Kendi tabletim/Bir başkasının bilgisayarı/Bir başkasının akıllı telefonu/Bir başkasının tableti

Öğrencileriniz online eğitimlere hangi sıklıkta katıldı?

Her gün/Haftada birkaç gün/Haftada bir kere/Ayda birkaç kez/Ayda bir kere

7) Göndereceğiniz materyalleri seçmekte zorlandığınız noktalar oluyor mu?

8) Uzaktan eğitim sistemini kullanmakta kendinizi hangi açılardan yeterli hissettiniz?

9) Uzaktan eğitim sistemini kullanmakta kendinizi hangi açılardan yetersiz hissettiniz?

10) Milli Eğitim Bakanlığı uygulamalar ve online eğitim konusunda sizlere yönelik yol gösterici, açıklayıcı ve rehberlik edici miydi? Evet/Hayır

Yanıtınız "Evet" ise nasıl rehberlik yaptığına ve nasıl desteklediğine örnek verebilir misiniz?

11) Okul Öncesi Genel Müdürlüğü uygulamalar ve online eğitim konusunda sizlere yönelik yol gösterici, açıklayıcı ve rehberlik edici miydi? Evet/Hayır

Yanıtınız "Evet" ise nasıl rehberlik yaptığına ve

nasıl desteklediğine örnek verebilir misiniz?

12) İl/İlçe MEM uygulamalar ve online eğitim konusunda sizlere yönelik yol gösterici, açıklayıcı ve rehberlik edici miydi? Evet/Hayır
Yanıtınız “Evet” ise nasıl rehberlik yaptığına ve nasıl desteklediğine örnek verebilir misiniz?

13) Okulunuz uygulamalar ve online eğitim konusunda sizlere yönelik yol gösterici, açıklayıcı ve rehberlik edici miydi? Evet/Hayır
Yanıtınız “Evet” ise nasıl rehberlik yaptığına ve nasıl desteklediğine örnek verebilir misiniz?

İçerik

Öğretmen

1) Derslerde daha çok ne tür içerikler paylaşıyorsunuz?

2) Bu dosyaları nasıl hazırladınız?

3) Bu dosyaları nereden temin ettiniz?

4) Diğer öğretmenlerden destek aldınız mı?

Evet/Hayır

5) Bakanlık bu konuda yardımcı/ destek oldu mu? Evet/Hayır

6) Bakanlık destek olduysa bakanlığın içerikleri yeterli miydi? Evet/Hayır

7) Derslerde paylaşılan içeriklerin (video, resim, ppt) okul öncesi çocukları için yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet, ise nedeni

Hayır, ise nedeni

8) Bu dosyaları öğrencileriniz açısından nasıl değerlendirirsiniz?

Olumlu yönleri

Olumsuz yönleri

9) Öğrenciler bunları nasıl tamamlıyor?

Öğrencileriniz tamamladıkları dosyaları size iletiyor mu? Evet/Hayır

Evet, ise nasıl iletiyorlar?

10) Öğrencilerinize geri bildirim verebiliyor musunuz / değerlendirme yapabiliyor musunuz?

Evet/Hayır

11) Değerlendirme yapabiliyorsanız, nasıl yapıyorsunuz?

12) Paylaştığınız içeriklere ek olarak basılı materyal de paylaşıyor musunuz? Evet/Hayır

13) Paylaşıyor iseniz örneklendirebilir misiniz?

14) Basılı materyal paylaşıyor iseniz, bunların değerlendirmesini nasıl yapıyorsunuz?

15) Tüm gelişim alanlarına yönelik etkinlikler yapabildiniz mi? Evet/Hayır

16) Destekleyemediğiniz gelişim alanları hangisi?

17) Neden destekleyemediniz?

Öğretmen-
Veli-Öğrenci

Öğretmen

1) Uzaktan eğitim süresince öğrencilerinizi derse katılım açısından nasıl değerlendirirsiniz?

2) Uzaktan eğitim süresince öğrencilerinizi derse devamlılık açısından nasıl değerlendirirsiniz?

3) Uzaktan eğitim süresince öğrencilerinizi gelişimsel ilerleme açısından nasıl değerlendirirsiniz?

4) Uzaktan eğitim süresince velilerinizi öğrenciye destek olmaları açısından nasıl değerlendirirsiniz?

5) Uzaktan eğitim süresince velilerinizi öğrenciyi derse teşvik etme açısından nasıl değerlendirirsiniz?

6) Uzaktan eğitim süresince velilerinizi sizlerle iş birliği yapmaları açısından nasıl değerlendirirsiniz?

7) Öğrencilerinizi yüz yüze görmeniz ile ekran başında görmeniz arasında ne gibi farklar var?

8) Öğretmenlerin salgın dönemindeki uzaktan eğitim deneyimlerini nasıl değerlendirirsiniz?

9) Kendinizin salgın dönemindeki uzaktan eğitim deneyiminizi nasıl değerlendirirsiniz?

Olumlu yönleri

Olumsuz yönleri

10) Öğrencilerinizi duygusal açıdan nasıl

			desteklediniz? (Birden fazla şık işaretleyebilirsiniz.)
			Derslere başlarken öğrencilerime nasıl olduğunu sordum.
			Derslerde öğrencilerime onları öven (aferin/bravo gibi) kelimeler kullandım.
			Derslerde öğrencilerime onları destekleyen (yapabilirsin/başarabilirsin gibi) cümleler kullandım.
			Ders konularının dışında da öğrencilerim ile sohbet ettim.
			Ekleme istedikleriniz,
Zamanlama	Öğretmen		1) Uzaktan eğitim materyallerini/derslerini hazırlamak için ne kadar zaman harcıyorsunuz?
			2) Derse başlama konusundaki istekliliğinizi nasıl anlatırsınız?
			3) Başlattığınız dersi tamamlama konusundaki istekliliğinizi nasıl anlatırsınız?
			4) İçerikleri size tanınan sürede tamamlayabildiniz mi?
			5) Çocukların gelişimleri için zaman yeterli miydi?
Uzaktan eğitim faaliyetlerine ilişkin öneriler	Geliştirme	Öğretmen	1) Uzaktan eğitimin daha etkili olabilmesi için önerileriniz nelerdir?

Tablo 4’de öğretmenlerde verdikleri acil uzaktan öğretimin organizasyonu, içeriği, zamanlaması, öğretmen-veli-öğrenci durumu ile ilgili sorulan sorular yer almaktadır.

Verilerin Analizi

Bu çalışmada toplanan verilerin analiz edilmesi sürecinde içerik analizi yönteminden faydalanılmıştır. İçerik analizi verilerin açıklanabilecek kavramlara dönüştürülmesi sürecidir (Çepni, 2014). İçerik analizinde, anlatılmak istenen düşüncenin objektif ve sistematik olarak açıklanmasına yönelik çıkarımlar ve kodlamalar bulunur (Büyüköztürk vd., 2016). İçerik analizi aşamaları incelenirken kullanılan terimlerin de tanımlanması gerekmektedir (Neuman, 2012; Yıldırım ve Şimşek, 2016). Verilerin analizi sırasında gizlilik kapsamında

görüşme formları öğretmenler için Ö1,Ö2, Ö3; veliler için V1, V2, V3...V8 şeklinde kodlanmıştır. Bununla birlikte tema ve alt temalarda yer alan soruların anlaşılabilirliğini kolaylaştırmak için de katılımcı görüşlerinden örnek ifadelere yer verilmiştir.

Bölüm 4

Bulgular ve Yorum

Bu çalışmada pandemi dönemi boyunca okul öncesi eğitim kurumuna devam eden öğrencisi bulunan öğretmen ve velilerin uzaktan eğitim ile ilgili görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda uzaktan eğitim ile ilgili görüşler ve öneriler temaları ile organizasyon, içerik, öğretmen, zamanlama alt temalarına ilişkin veli bulguları aşağıda yer almaktadır.

Tablo 5

Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Velilerinin Uzaktan Eğitim Faaliyetlerine İlişkin Olumlu Görüşleri

Tema	Alt Tema	Katılımcılar	Katılımcı Kodu	f
Uzaktan	Organizasyon	Veli	V5	1
Eğitim ile ilgili	İçerik	Veli	V1,V2,V3,V4,V5,V6,V7 ,V8	8
olumlu görüşler	Öğretmen	Veli	V1,V2,V3,V4,V4,V6,V7 ,V8	8
	Zamanlama	Veli	V2,V5,V7	3

Öncelikle okul öncesi eğitimde uzaktan eğitim faaliyetinin organizasyonu hakkında ne düşündükleri ile ilgili sorular sorulmuş ve araştırmaya katılan 1 veliden olumlu yanıt alınmıştır. Velinin “*organizasyon*” alt temasına ilişkin görüşlerinin örnek ifadeleri aşağıda belirtilmiştir.

V5:

“Düzenli eğitim vardı. Çocuğum çok şey öğrendi.

Eğitim online olmalı.

Evde internet vardı öğrenci 1 kişi olduğu için yeterli oluyordu.

Kendimi yetersiz hissetmedim.”

Bunun devamında yer alan “*internet kotanız, alt yapınız yeterli miydi?*” sorusuna evet cevabını vermiş ve derslere katılmak için kendi akıllı telefonunu kullandığını belirtmiştir.

“*İçerik*” alt temasına ilişkin veli görüşlerine bakıldığında sekiz velinin de olumlu görüş belirttikleri görülmektedir. Genel olarak, paylaşılan içerikleri yeterli

bulduklarını, öğretmenlerinin farklı türde içerikler paylaştığını ve yapılan etkinlikleri değerlendirdiğini belirtmişlerdir. Velilerin içerik alt temasına ilişkin görüşlerinin örnek ifadeleri aşağıda belirtmiştir.

V1:

“Derste paylaşılan içerikler eğitim amacını güden anlatım ile hareketleri ile güzel ortam oluşturunuyordu.

Çocuğum paylaşılan içerikleri ekran üzerinden tamamlıyordu.

Öğretmenimiz yaptığımız etkinlikleri destek vererek tavsiye ederek varsa eksikleri tespit edip düzelterek değerlendiriyordu.

Öğretmen sadece video ağırlıklı içerikleri paylaşıyor çocuklara bir anne şefkati ile yaklaşarak gösterdiği içerikleri hareketle anlatıyordu.”

V2:

“Küçük çocuklara ancak video resim paylaşarak anlatılır örnekler vererek öğretilir.

Çocuğum paylaşılan içerikleri ekran üzerinden ve çıktı alarak tamamlıyordu.

Öğretmenimiz yaptığımız etkinlikleri üzerinde çalışarak değerlendiriyordu.

Öğretmen sadece video ağırlıklı içerikleri paylaşıyor bazen video bazen ekran üzerinden bazen de sözlü çıktılar eve gönderiyordu.”

V3:

“Öğretmenimiz elinden geleni yapıyordu olması gibiydi.

Çocuğum paylaşılan içerikleri ekran üzerinden tamamlıyordu.

Öğretmenimiz yaptığımız etkinlikleri aferin diyerek motive ederek değerlendiriyordu.

Öğretmen sadece video ağırlıklı içerikleri paylaşıyor harfler sayılar etkinliklerde paylaşıyordu.”

V5:

“Derste paylaşılan içerikler bence iyiydi. Çok eğitici videolar paylaşıyordu.

Çocuğum paylaşılan içerikleri ekran üzerinden tamamlıyordu.

Öğretmenimiz yaptığımız etkinlikleri çocuğa oyun oynatarak değerlendiriyordu.

Öğretmen sadece video ağırlıklı içerikleri paylaşıyor etkinlik yapıyordu kitaplardan ders işleniyordu.”

V7:

“Derste paylaşılan içerikler yeterliydi. Çocuk videoları izlediğinde çok iyi anlıyordu.

Çocuğum paylaşılan içerikleri çıktı alarak tamamlıyordu.

Öğretmenimiz yaptığımız etkinlikleri eğlenceli yaparak daha iyi bir hale getirip değerlendiriyordu.

Öğretmen sadece video ağırlıklı içerikleri paylaşmıyor resimde ya da dağıttığı fotokopilerle daha iyi bir hale getiriyor.”

V8:

“Derste paylaşılan içerikler yeterliydi. Zaten benim bilmediklerim ve bilmesini istediğim şeyler o güzel videolarda mevcuttu.

Çocuğum paylaşılan içerikleri imkân doğrultusunda açıp izlerdik ve aynısını çocuklara yaptırırdık.

Öğretmenimiz yaptığımız etkinlikleri görür ve buna göre çocuklarla karşılıklı konuşma yapardı.

Öğretmen sadece video ağırlıklı içerikleri paylaşmıyordu ayrıca evde karşılıklı kartonlarla şekiller yaptık, oyunlar oynadık ve daha çok şeyler yapıldı.”

Bunun dışında “öğretmenin içerikleri nasıl ve nereden temin ettiğini biliyor musunuz?” sorusuna 5 veli “hayır” 1 veli “evet” cevabını vermiştir.

“Öğretmen” alt temasına ilişkin veli görüşlerine bakıldığında 8 velinin de olumlu görüş belirttikleri görülmektedir. Bu velilerin görüşlerine bakıldığında genel olarak, öğretmenin çocukları ile sohbet ettiğini, onları yönlendirdiğini ve desteklediğini belirtmişlerdir. Velilerin öğretmen alt temasına ilişkin görüşlerinin örnek ifadeleri aşağıda belirtilmiştir.

V1:

“Çocukların öğretmenlerini yüz yüze görmeleri ile ekran başında görmeleri arasında katılım ve ciddiyet hususlarında farklar var.

Öğretmen ile uzaktan eğitim deneyimimiz ilk defa olmasına rağmen gayet başarılı.

Öğretmenimiz sevecen cana yakın arkadaşça dostça sabırlı.”

V2:

“Öğretmen çocuklar ile günlük sohbetlerde paylaşımcı olmayı yaramazlık yapmamayı konuşuyordu.

Çocuklar yüz yüze derslere daha odaklanıyor.

Öğretmen ile uzaktan eğitim deneyimimiz ilk defa olmasına rağmen iyiydi.
Öğretmenimizin güzeldi ders anlatımı çocuklarla sohbet edişi.”

V3:

“Öğretmen çocuklar ile günlük sohbetlerde nasılsın ne yaptın vs gibi sorular soruyordu.

Öğretmen bizi desteklemek için sabırlı olmamızı söylüyor. Sürecin zorluklarından bahsediyordu.

Çocuğum öğretmenini ekran başında gördüğü için çekingenlik oluyordu zamanla alıştı.

Öğretmen ile uzaktan eğitimde çok ilgiliydi elinden geleni yapıyordu.

Öğretmenimiz olması gerektiği gibiydi tam bir eğitimci.”

V4:

“Öğretmen çocuklar ile günlük sohbetlerde selamlaşıyor ve hal hatır soruyordu.

Yüz yüze eğitimin çocuk için daha verimli olduğu kanaatindeyim.

Öğretmenimiz tatlı ve sevecen kişiliği ile çocuklarla iyi anlaşıyor.”

V5:

“Öğretmen çocuklar ile günlük sohbetlerde ailesini yardımcı olmasını konuşuyordu dans ederlerdi.

Öğretmenimiz çok iyiydi çocuğun eğitimi ile ilgili çok yardımcı oldu.

Öğretmenimiz uzaktan eğitimde çok iyiydi çok temkinliydi.

Öğretmenimiz disiplinli ve sevecendir.”

V6:

“Öğretmen çocuklar ile günlük sohbetlerde selamlaşıyor ve hal hatır soruyordu.

Yüz yüze eğitimde çocuk öğretmeninden çekindiği için daha çok çaba sarf ediyor.

Öğretmenimiz çocuklara karşı sabır ve merhametiyle ve çocuklara sevgisiyle kendini sevdireliyordu.”

V7:

“öğretmen bilmediğimiz konularda yardımcı oluyordu.

Öğrenciler yüz yüze eğitimde daha iyi öğreniyordu. online eğitimde bazen akli karışıyordu.

Öğretmenimiz sevecen, cana yakın biridir.”

V8:

“Öğretmen çocuklar ile günlük sohbetlerde nasılsın derse girmedğinde paylaşılanları yapıyor musun gibi sorular soruyordu.

Öğretmen sağ olsun yol gösterirdi giremesek de verdiği etkinlikleri yaptırıp ona göndermemizi söylerdi.

Bir kere yüz yüze iken okulun ciddiyetin farkındalar öğretmeni kale alıyorlar.

Canlı derslerde daha bir evdeki rahatlıkla birlikte salıyorlar kendilerini.

Uzaktan eğitim süreci herkes için çok zor günlerdi. İmkânlar doğrultusunda ellerinden geleni yaptıklarına inanıyorum.

Öğretmenimiz güler yüzlüydü oğlumla ilgileniyordu sağolsun.”

Bunların yanı sıra “Öğretmen çocukların duygu ve düşüncelerine yönelik sohbet etti mi? Uygulamalar ve uzaktan eğitim konusunda sizlere ve çocuklara yönelik açıklayıcı ve destekleyici miydi?” gibi sorulara 8 veli de “evet” cevabını vermiştir.

“Öğretmeniniz duygusal açıdan çocuğunuzu nasıl destekledi?” sorusunda şıklar sunulmuştur. Aşağıda velilerin verdiği cevaplar her şık için sayıca belirtilmiştir.

“Derslere başlarken çocuklara/çocuğuma nasıl olduğunu sordu.” Şikkını 8 veli işaretlemiştir.

“Derslerde çocuklara/çocuğuma onları öven (aferin/bravo gibi) kelimeler kullandı.” Şikkını 8 veli işaretlemiştir.

“Derslerde çocuklara/çocuğuma onları destekleyen (yapabilirsin/başarabilirsin gibi) cümleler kullandı.” Şikkını 6 veli işaretlemiştir.

“Ders konularının dışında da çocuklarla/çocuğumla sohbet etti.” Şikkını 7 veli işaretlemiştir.

“Zamanlama” alt temasına ilişkin veli görüşlerine bakıldığında 3 velinin olumlu görüş belirttikleri görülmektedir. Bu velilerin görüşlerine bakıldığında genel olarak, çocukların derse istekli katıldıkları belirtilmiştir. Fakat bir veli öğrencisi derse istekle katıldığı halde dersi sürdürmekte isteksiz olduğunu belirtmiştir. Velilerin zamanlama alt temasına ilişkin görüşlerinin örnek ifadeleri aşağıda belirtilmiştir.

V2:

“çocuğum severek derslere katılırdı.”

V5:

“Çocuğum derslere 4 saat ayırıyordu.

Çocuğum bir an önce derse girmek ister, severdi.

Çocuğum bir an önce bitirip dersten çıkmak isterdi.”

V7:

“Çocuğum derse gireceği için çok sevinçliydi.

Çocuğumun derse katılmama isteği yoktu.”

“Okul öncesi dönem çocuklarının velilerinin uzaktan eğitim ile ilgili olumsuz görüşleri nelerdir?” sorusuna ilişkin bulgular tablo 6.’da yer almaktadır.

Tablo 6

Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Velilerinin Uzaktan Eğitim Faaliyetlerine İlişkin Olumsuz Görüşleri

Tema	Alt Tema	Katılımcılar	Katılımcı Kodu	Frekans
Uzaktan	Organizasyon	Veli	V1,V2,V3,V4,V6,V7,V8	f(7)
Eğitim ile	İçerik	Veli		f(0)
ilgili	Öğretmen	Veli		f(0)
olumlu	Zamanlama	Veli	V1,V2,V8	f(3)
görüşler				

Öncelikle okul öncesi eğitimde uzaktan eğitim faaliyetinin organizasyonu hakkında ne düşündükleri ile ilgili sorular sorulmuş ve araştırmaya katılan 7 veliden de olumsuz yanıtlar alınmıştır. Bu velilerin görüşlerine bakıldığında genel olarak, uzaktan eğitimden verim almadıklarını, internet alt yapısının yeterli olmadığını, internet kotalarının olmadığını belirtmişlerdir. Velilerin organizasyon alt temasına ilişkin görüşlerinin örnek ifadeleri aşağıda belirtilmiştir.

V1:

“Sanal eğitim aynı yapay sebze meyve gibi güzel görünüyor var ama yenmiyor.

Bunun için bir önerim yok lakin kaynaştırma ortamı olmadan yapılacak eğitim verimli olmaz kaynaşma esas alınmalı.

Aile içerisi tam bir kaosa dönüyor. Ne kimse işini yapabiliyor ne de eğitime odaklanabiliyor.

Uzaktan eğitim sistemini kullanmakta kendimi her açıdan yetersiz hissettim.”

V2:

“Okuldaki eğitim evdeki eğitim bir olmuyor.

Uzaktan eğitim sistemini kullanmakta daha rahata ortam oluşturmamakla yetersiz hissettim kendimi.”

V3:

“Uzaktan eğitim olmaz yüz yüze öğrenci her şeyi anlar ayrıca internet derdi var her zaman bulunmuyor.

Bence uzaktan eğitim hiç olmasın olacaksa her evin internet sıkıntısı giderilmeli ve her öğrenciye EBA için tablet verilmeli.

Öğrenci laf dinlemiyor kendi kafasına göre gidiyor.

Çocukların öğrenme sürecinde olumsuzluk yok süreç sıkıntılı çok zorlanıyoruz.

Uzaktan eğitim için telefon yoktu internet sıkıntılıydı ev iş çocuk yetişmiyordu.”

V4:

“Çocuğumun internetin kısıtlı olması sebebiyle uzaktan eğitimden verim aldığını düşünmüyorum.

Uzaktan eğitim ile eğitim olmuyo.

Uzaktan eğitim ile çocuklar yeterince eğitim almıyor.”

V6:

“Çocuğumun internet olmaması sebebiyle uzaktan eğitimden verim aldığını düşünmüyorum.

Uzaktan eğitim yetersiz oluyor.

Kesinlikle yüz yüze gibi olmuyor çocuk öğrenemiyor.

İnternetin olmaması sürekli şebekenin gidip gelmesi çocuğu kötü etkiliyor.”

V7:

“Telefon olmadığından 3 çocuk sırayla ders giriyor. Sıra küçük olana geldiğinde çok şey kaçırmış oluyor bazen derse de giremiyordu.

Evde sadece annenin telefonu olduğundan dolayı 2 veya 3 çocuk annesi veya daha fazlalarına tablet ve elektronik alet dağıtımı gerekmektedir.

Bana göre olumlu etkiliyor denilen yerler evde göz önünde olduğundan ne istediğini anladığını veya anlamadığını anlıyoruz.

Evde çocuklar doğru düzgün derse giremedikleri için ve telefon bozuk olduğundan bazı derslerine giremiyorlardı.

İyi değildi uzaktan eğitim.

Evde telefon bulunmadığından yetersizdi.”

V8:

“Evde yeterli telefon bulunmadığından ve aynı zamanda ders gören çocuklar olduğundan çocuğun yeterince verim aldığını düşünmüyorum.

İmkânlarımız olsaydı bütün derslere girebilseydik gayet verimli olacağından yine aynı şekil devam ederdim.

Çok farklı bir deneyimdi. Çocukların okul içinde yapamadığı olumsuz şeylerin çoğuna engel olabiliyorduk. Velinin yanında olması çocuklar için sürekli olmasa da o zaman için de olumlu gibiydi.

Çocuklar iki tarafa da tabi tutuyordu. İster istemez bu böyle oluyordu. Gerek iletişim aracını kullanmak gerekte mecburiyetten derse dahil olmak derse olan bağlılıklarının olumsuz etkiliyordu.

Kendimi her açıdan yetersizdim. Ne kendi telefonum ne de bilgisayarım vardı. Ayrıca ev hanımı ve 3 çocuk annesiydim ve dahası köy hayatına dahil olduğumdan hiç birini eksiksiz yaptım diyemem.

Telefon, bilgisayar ve zaman açısından kendimi yetersiz hissettim.”

“İnternet kotanız, alt yapınız yeterli miydi?” sorusuna 7 veli de hayır cevabını vermiştir.

2 veli derslere katılmak için bir başkasının akıllı telefonunu kullandığını; 1 veli bir başkasının akıllı telefonunu ve tabletini kullandığını; 2 veli hem bir başkasının akıllı telefonunu hem de kendi akıllı telefonunu kullandığını; 3 veli kendi akıllı telefonunu kullandığını belirtmiştir.

“Zamanlama” alt temasına ilişkin veli görüşlerine bakıldığında 3 velinin olumsuz görüş belirttikleri görülmektedir. Bu velilerin görüşlerine bakıldığında genel olarak, çocukların derse katılmakta ve katıldığı derdi sürdürmekte isteksiz olduklarını belirtmişlerdir. Velilerin zamanlama alt temasına ilişkin görüşlerinin örnek ifadeleri aşağıda belirtilmiştir.

V1:

“Dersi tamamlamak için ne kadar zaman harcadığı belirsiz.

Derslere zorlama ile katılırdı.”

V3:

“Yaklaşık 3-4 saat ders yaparlardı.

Derse ağlayarak girerdi hiç istekli değildi.

Derse ara girsin diye dua ederdi.”

V8:

“Derslere gereğinden fazla zaman harcardı.

Derslere katılmakta gayet isteksizdi.

Derslere devam etmekte isteği iyi değil.”

Çalışmanın amacı kapsamında uzaktan eğitim ile ilgili görüşler ve öneriler temaları ile organizasyon, içerik, öğretmen-veli-öğrenci, zamanlama, geliştirme alt temalarına ilişkin öğretmen bulguları aşağıda yer almaktadır.

Tablo 7

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Faaliyetlerine İlişkin Olumlu Görüşleri

Tema	Alt Tema	Katılımcılar	Katılımcı Kodu	Frekans
Uzaktan Eğitim ile ilgili olumlu görüşler	Organizasyon	Öğretmen		f(0)
	İçerik	Öğretmen	Ö1,Ö2,Ö3	f(3)
	Öğretmen-Veli-Öğrenci	Öğretmen	Ö1,Ö2,Ö3	f(3)
	Zamanlama	Öğretmen	Ö1,Ö2,Ö3	f(3)

Öncelikle okul öncesi eğitimde uzaktan eğitim faaliyetinin organizasyonu hakkında ne düşündükleri ile ilgili sorular sorulmuş ve araştırmaya katılan öğretmenlerin hiç birisinden olumlu yanıt alınamamıştır.

“İçerik” alt temasına ilişkin öğretmen görüşlerine bakıldığında 3 öğretmeninde hem olumlu hem de olumsuz görüş belirttikleri görülmektedir. Bu öğretmenlerin olumlu görüşlerine bakıldığında genel olarak, paylaştıkları içerikleri internetten yardımıyla çeşitlendirdiklerini, diğer öğretmenler ile paylaşım halinde olduklarını, paylaşılan dosyaları öğrencilerinin tamamlayıp geri gönderdiklerini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin içerik alt temasına ilişkin görüşlerinin örnek ifadeleri aşağıda belirtilmiştir.

Ö1:

“Derslerde daha çok kullandığım eğitim setinin akıllı tahta uygulamasını kullanıyordum. Youtube videoları ve fotoğraflar.

Bu içeriklere internet üzerinden hazır eriştim.

Diğer öğretmenlerden destek aldım.

Onları telefon başında tutmak için ilgi çekici oluyorlardı.

Öğrenciler etkinlikleri Telefonları üzerinden Zoom uygulamasının interaktif özelliği ile.

Ders anında, doğru yaptın, bu olmadı gibi değerlendirmeler yapıyordum.”

Ö2:

“Derslerde daha çok video, resim kullandım.

Bu dosyaları kendi araştırmamla buldum.

Bu dosyaları diğer öğretmenlerden, EBA’dan, sitelerden temin ettim.

Diğer öğretmenlerden destek aldım.

Görsel ve videoların olması dikkatlerinin dağılmasını önledi ders daha eğlenceli hale geldi.

Öğrenciler ile etkinlikleri derste birlikte yapıyorduk veya ödev olarak yapıyorlardı.

Yaptıkları etkinlikleri ders esnasında bana gösteriyorlar veya ders sonunda veli fotoğrafını atıyor.”

Ö3:

“Derslerde daha çok video kullandım.

Bu dosyaları internetten buldum.

Bu dosyaları internetten, okul öncesi öğretmenleri planlarından temin ettim.

Diğer öğretmenlerde destek aldım.

Çocuklarda kalıcı oluyor görsel olduğu için dikkat çekiyor.

Öğrencilere etkinlikleri yazılı materyaller şeklinde gönderiyorum.

Öğrencilerin değerlendirmesini soru cevap ile yapıyordum.”

“Öğretmen-Veli-Öğrenci” alt temasına ilişkin öğretmen görüşlerine bakıldığında da 2 öğretmen veli kısmında olumlu görüş belirtirken 1 öğretmen velileri için olumsuz görüş belirtmiştir. 3 öğretmende öğrenci kısmında olumsuz görüş belirtmiştir. Yine 3 öğretmende kendilerini değerlendirdikleri kısımda hem olumlu hem de olumsuz yönlerden bahsetmiştir. Öğretmenlerin öğretmen-veli-öğrenci alt temasına ilişkin görüşlerinin örnek ifadeleri aşağıda belirtilmiştir.

Ö1:

“Derse giren öğrencilerimin veliler onların derse devamlılıkları ve derse katılımları ile yakından ilgililerdi.

Veliler öğrencilerin derse teşvik olmaları için ellerinden geleni yapıyorlardı.

Veliler benimle iş birliği içinde bu süreci yönettiler.

Derslere başlarken öğrencilerime nasıl olduğunu sordum.

Derslerde öğrencilerime onları öven (aferin/bravo gibi) kelimeler kullandım.

Derslerde öğrencilerime onları destekleyen (yapabilirsin/başarabilirsin gibi) cümleler kullandım.

Ders konularının dışında da öğrencilerim ile sohbet ettim.”

Ö2:

“Derse katılan öğrencilerim oldukça başarılı bir şekilde ilerlediler.

Velilerim öğrencilerin hep yanında bana ve öğrenciye yardımcı oldular.

Dersin başında girmek istemeyen veya ders sonuna doğru sıkılan çocukları katılmaları için teşvik ettiler.

Ders esnasında benim yönlendirmelerimle etkinlikleri çocukların tanımlamalarına yardımcı oldular. Çocukların dikkatinin dağıldığı yerlerde onları motive ederek derse ilgilerini çektiler.

Uzaktan eğitimle de çocuklara bir şeyler verebildiğimi görmüş oldum.

Derslere başlarken öğrencilerime nasıl olduğunu sordum.

Derslerde öğrencilerime onları öven (aferin/bravo gibi) kelimeler kullandım.

Derslerde öğrencilerime onları destekleyen (yapabilirsin/başarabilirsin gibi) cümleler kullandım.

Ders konularının dışında da öğrencilerim ile sohbet ettim.”

Ö3:

“Derslere başlarken öğrencilerime nasıl olduğunu sordum.

Derslerde öğrencilerime onları öven (aferin/bravo gibi) kelimeler kullandım.

Derslerde öğrencilerime onları destekleyen (yapabilirsin/başarabilirsin gibi) cümleler kullandım.

Ders konularının dışında da öğrencilerim ile sohbet ettim.”

“Zamanlama” alt temasına ilişkin öğretmen görüşlerine bakıldığında da 3 öğretmende hem olumlu hem de olumsuz görüşler belirtmişlerdir.

Ö1:

“İçerikler bize tamamlanan süreden daha önce bitiyordu.”

Ö2:

“İçerikleri bize tanınan sürede tamamladım.

Çocukların gelişimleri için zaman yeterliydi.”

Ö3:

“İçerikleri bize tanınan sürede tamamlayabildim.”

Tablo 8

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Faaliyetlerine İlişkin Olumsuz Görüşleri

Tema	Alt Tema	Katılımcılar	Katılımcı Kodu	Frekans
Uzaktan Eğitim ile olumsuz görüşler	Organizasyon	Öğretmen	Ö1,Ö2,Ö2	f(3)
	İçerik	Öğretmen	Ö1,Ö2,Ö3	f(3)
	Öğretmen-Veli-Öğrenci	Öğretmen	Ö1,Ö2,Ö3	f(3)
	Zamanlama	Öğretmen	Ö1,Ö2,Ö3	f(3)

Öncelikle okul öncesi eğitimde uzaktan eğitim faaliyetinin organizasyonu hakkında ne düşündükleri ile ilgili sorular sorulmuş ve araştırmaya katılan 3 öğretmenden de olumsuz yanıt alınmıştır. Öğretmenlerin organizasyon alt temasına ilişkin görüşlerinin örnek ifadeleri aşağıda belirtilmiştir.

Ö1:

“Öğrencilerimin uzaktan eğitimden verim aldığını düşünmüyorum. Çünkü internet bağlantısı olmayan öğrenciler derse katılamadılar. Derse katılan öğrenciler derse telefondan girdikleri için küçük bir ekrandan eğitim almaları uygun değildi.

Okul öncesi eğitimde uzaktan eğitim olmamalı.

Derslerin ebeveyn gözetiminde olmasının tek olumlu yanı çocuğun ders dışında başka bir şeyle ilgilenmemesi.

Yanında ebeveyni olan öğrenci kendini daha güvende hissettiği için öğretmenin otoritesini hissedemiyor.

Telefondan yapılacak etkinlikler bulmakta zorluk çekiyordum.

Öğrencilere gönderecek etkinlik ve uygulama bulmakta zorlanıyordum.”

Ö2:

“Öğrencilerimin uzaktan eğitimden verim aldığını düşünmüyorum. Çünkü okul öncesi yaş grubunun öğretmen ve arkadaşlarıyla etkileşim halinde olması gerekiyor.

Küçük yaş grubu olduğu için dikkatleri çabuk dağılıyor ekran üzerinden öğretmenin etkisi kısıtlı bu yüzden de veli gözetimi her türlü yardımcı olmuş oluyor.

Çocuğa etkinliklerde rehberlik yapmak yerine veli kendisi yapıyor.

Daha hareketli daha ilgilerini çekici etkinlikler yaptırımadım.”

Ö3:

“Öğrencilerimin uzaktan eğitimden verim aldığını düşünmüyorum. Çünkü köy okulu olduğu için katılım çok az ve eğitim okul öncesi çağında ekran karşısında verimli olmuyor.

Okul öncesinde eğitim uzaktan olmamalı.

Yanında bir yetişkin olması bize dönütleri için anlamlı oluyor.

Ebeveyn çocuğun cevabına müdahale edebiliyor.

Çocukları sürekli görüp takip edemedim çok sıkı şekilde.”

Bunların yanında “Milli Eğitim Bakanlığı uygulamalar ve online eğitim konusunda sizlere yönelik yol gösterici, açıklayıcı ve rehberlik edici miydi?” , “Okul Öncesi Genel Müdürlüğü uygulamalar ve online eğitim konusunda sizlere yönelik yol gösterici, açıklayıcı ve rehberlik edici miydi?” ve “ İl/İlçe MEM uygulamalar ve online eğitim konusunda sizlere yönelik yol gösterici, açıklayıcı ve rehberlik edici miydi?” sorularına üç öğretmende hayır cevabını vermiştir.

“İçerik” alt temasına ilişkin öğretmen görüşlerine bakıldığında 3 öğretmeninde olumsuz görüş belirttikleri görülmektedir. Öğretmenlerin verdiği cevaplara bakıldığında genel olarak, bakanlığın destek olmadığını olduysa bile yeterli olmadığını, paylaştıkları içeriklerin yeterli bulmadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin içerik alt temasına ilişkin görüşlerinin örnek ifadeleri aşağıda belirtilmiştir.

Ö1:

“Derslerde paylaşılan içerikler yeterli değildi çünkü çocuklar sadece içerikleri görüyorlardı. Onları uygulama gerçek hayata aktarma şansları az oluyordu.

İçerikler somut dönemde olan öğrencilerime fazla soyut geliyorlardı.

Tüm gelişim alanlarına yönelik etkinlik yapamadım.

Telefonların başında çocuklarının hepsine takla attırmak, koşmalarını sağlamak mümkün olmuyordu. Bu sebeple motor gelişim alanını destekleyemedim.”

Ö2:

*“Derste paylaşılan içerikler sadece görsel olarak onları destekledi.
Öğrenciler içerikler karşısında sadece izleyici konumunda kaldılar.
Öğrencilerim tamamladıkları dosyaları bana iletmedi.
Tüm gelişim alanlarına yönelik etkinlik yapamadım.
Süre ve ortam yeterli olmadığı için psikomotor ve özbakım gelişim alanlarını destekleyemedim.”*

Ö3:

*“İçeriklerin teorikte olması sıkıntı biraz pratik olsa daha verimli olurdu.
Tüm gelişim alanlarına yönelik etkinlik yapamadım.
Ritim anlamında çok etkinlik yapamadık uzaktan eğitimde. Bu sebeple gelişim alanlarından müziği geliştiremedim.”*

“Öğretmen-Veli-Öğrenci” alt temasına ilişkin öğretmen görüşlerine bakıldığında da 1 öğretmen velileri için olumsuz görüş belirtmiştir. 3 öğretmende öğrenci kısmında olumsuz görüş belirtmiştir. Yine 3 öğretmende kendilerini değerlendirdikleri kısımda hem olumlu hem de olumsuz yönlerden bahsetmiştir. Öğretmenlerin öğretmen-veli-öğrenci alt temasına ilişkin görüşlerinin örnek ifadeleri aşağıda belirtilmiştir.

Ö1:

*“Öğrencilerimin kaliteli bir gelişim yaşadıklarını düşünmüyorum.
Öğrencilere dokunamamak, onların hareketlerini yakından görememek onlara ulaşma anlamında zorluk oluşturdu. Sınıfta tüm çocukları aynı anda görüp onlara ulaşabiliyordum. Ama ekran başında her öğrencimin ne yaptığını takip etmem zor oluyordu.
Kendim de dahil birçok öğretmenin bu dönemde çok zorlandığını düşünüyorum. Çocuklar ile 4 saat boyunca ekran başında olmak hem beni hem de onları çok yoruyordu. Etkinlikleri ekrandan tamamladıkları için hepsi çok hızlıydı ve etkinlikler hemen bitiyordu. Konular planlanan zamandan daha önce bitti. Etkinlik ve konu bulmakta çok zorlandım.”*

Ö2:

*“Derslere oldukça az öğrencim katıldı.
Çocuk yanında anne babasının olduğunu ve ev ortamında olduğunu bildiği için yeterince dikkatini vermiyor istekli olmuyor ama okul ortamında arkadaşlarıyla çok farklı oluyor derse daha aktif katılıyor.*

Öğretmenler hem internet sıkıntısı hem öğrencilerin azlığı veya ev ortamındaki diğer dikkat dağıtıcı unsurlar yüzünden oldukça zorlandılar.

Oldukça az çocuğa ulaştım. Sanat, oyun, Türkçe-dil etkinliklerini ekran başından oldukça kısıtlı yaptım. Yeterince çocukları destekleyemedim.”

Ö3:

“Öğrencilerin derse katılımı kötüydü, katılım çok azdı.

Öğrencilerin derse devamlılığı da azdı.

Katılım olmadığı için gelişimsel ilerlemeye katkı sağlayamadık.

Velilerden dönütü çok alamadım.

Veliler öğrenci teşvik etme konusunda olumsuzdu.

Velilerin benimle işbirliği olumsuzdu.

Okul öncesi çocuğu için ekran başında her şey çok zor yüz yüze de iki tarafta daha etkili iletişim kurabiliyor.

Uzaktan eğitim öğretmen için verimli değil.

Bu dönemde olumlu olarak kendime bir şey katamadım.”

“Zamanlama” alt temasına ilişkin öğretmen görüşlerine bakıldığında da 3 öğretmen de hem olumlu hem de olumsuz görüşler belirtmişlerdir. Öğretmenlerin zamanlama alt temasına ilişkin görüşlerinin örnek ifadeleri aşağıda belirtilmiştir.

Ö1:

“Derse başlama konusunda çok da istekli olduğum söylenemezdi.

Başlattığım dersin bir an önce bitmesini istiyordum.

Çocukların gelişimlerinin çok da etkilendiğini düşünmüyorum.”

Ö2:

“Derslere öğrencilerimin fazla katıldığı günlerde daha istekli katılıyordum.

Dersin sonuna doğru etkinlikler bittiye sıkılıyordum çünkü ders saatlerimiz hem çocuk hem benim acımdan oldukça uzun bir süreydi.”

Ö3:

“Derslere katılmakta İsteksiz oluyorum kamera karşısında.

Çocukların gelişimleri için süre yeterli değildi.”

Bunların yanında 2 öğretmen ders hazırlamak için günde en az 1 saat harcadığını, 1 öğretmen ise yarım saat harcadığını belirtmiştir.

Bölüm 5

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu araştırmada, okul öncesi düzeyinde öğrencisi olan velilerin ve bu düzeyde görev yapan öğretmenlerin acil uzaktan öğretim faaliyetleri ile ilgili görüşleri incelenmiştir. Okul öncesi dönem çocukların ailelerinden ayrılıp okula başladığı ilk basamaktır. Çocukların, okul ile ilgili bilgi sahibi olduğu, kuralları öğrendiği, kendi başlarına etkinlik yapmaya adım attıkları bu dönemin gelişimlerinde kritik bir öneme sahip olduğu düşünülmektedir. Okul öncesi dönem (ana sınıfı) çocukların sosyalleştiği, dil becerilerinin geliştirildiği, motor becerilerine katkı sağlandığı, öz bakım becerilerinin öğretildiği önemli bir süreci kapsamaktadır. Dünyanın içinde bulunduğu pandemi süreci çocukların bu dönemi sağlıklı bir şekilde yaşamasını sekteye uğratmıştır.

Pandemi süreciyle birlikte çocuklar evden çıkamaz olmuş ve ailelerin hastalık ile ilgili kaygıları aile içi gerginliklere sebep olmuştur. Pandemi dönemiyle birlikte eğitimde de uzaktan eğitime geçilmiştir. Uzaktan eğitim öğrenen ile öğretmenin farklı ortamlarda ders işleyebildiği, derslerin kaydedilip sonradan tekrar izlenebildiği senkron veya asenkron olarak işlenen planlı bir eğitim sürecidir. Fakat pandemi ile uygulanan uzaktan eğitim kriz anını kurtarmak için geçici bir çözüm olarak kullanılmıştır. Bu uzaktan eğitim süreci birçok araştırmacı tarafından “acil uzaktan eğitim” olarak tanımlanmıştır (Akkoyunlu ve Bardakçı, 2020; Bozkurt, 2020a; Hodges vd., 2020; Tonbuloğlu, 2021; Zhank, 2021).

Okul öncesi dönemde yapılan uzaktan eğitimin birçok yönüyle yetersiz kaldığı düşünülmektedir (Erol ve Erol, 2020; Duman, 2020; Işıkoğlu, Adak Özdemir, Altun ve Ergenekon, 2021; Kaya ve Dilekçi, 2021; Konca ve Çakır, 2021). Bu araştırmada uzaktan eğitimin olumlu ve olumsuz yönlerini belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaçla okul öncesi dönemde uygulanan uzaktan eğitim ile ilgili veli ve öğretmen görüşlerine başvurulmuştur. Bu bağlamda ilk alt problem öğretmen ve velilerin olumlu görüşleridir. Öğretmen ve velilerin olumlu görüşleri bağlamında ele alınan ilk alt tema “organizasyon” alt temasıdır. Organizasyon alt temasında sadece 1 veli olumlu görüş belirtmiştir. Uzaktan eğitim uygulamalarını düzenli gerçekleştirdiğini, çocuğu için verimli olduğunu belirtmiştir.

Bunun yanında internet alt yapısının olduğu ve internet kotasının yeterli olduğunu ifade etmiştir. Uzaktan eğitim uygulamasını kullanmada kendini yetersiz hissetmediğini tek bir öğrencisi olduğu için uygulamayı öğrenmek ve kullanmakta zorlanmadığını ifade etmiştir. Araştırmanın bu sonucuna benzer olarak Clements ve Sarama (2005) ve Yelland (2006) uzaktan eğitimin okul öncesi dönemde verimli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanında organizasyon alt temasında olumlu görüş belirten öğretmen bulunmamaktadır.

Öğretmen ve velilerin olumlu görüşleri bağlamında ele alınan ikinci alt tema “içerik” alt temasıdır. İçerik alt temasında 8 veli olumlu görüş belirtmişlerdir. Dersler esnasında kullanılan içeriklerin çeşitlilik gösterdiğini, hareketli ve eğlenceli olduğunu, öğretmenin farklı etkinlikler gönderdiğini, çocukları etkinlikler için yönlendirdiğini ve etkinliklerini değerlendirdiğini ifade etmişlerdir. Araştırmanın bu sonucuna benzer olarak Akkaş Baysal, Ocak ve Ocak (2020) çalışmalarında uzaktan eğitim sürecinde kullandıkları EBA platformunda farklı içeriklerin olduğu, değerlendirmenin yapılabilirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanında içerik alt temasında 3 öğretmen olumlu görüş belirtmiştir. Öğretmenler paylaştıkları içerikleri internetten bulduklarını, diğer öğretmenler ile yardımlaşp birbirleri ile etkinlik paylaşımı yaptıklarını, içerik ile ilgili öğrencilerden dönütler aldıklarını belirtmişlerdir.

Velilerin olumlu görüşleri bağlamında ele alınan üçüncü alt tema “öğretmen” alt temasıdır. Öğretmen alt temasında 8 veli de olumsuz görüş belirtmişlerdir. Öğretmenin öğrenciler ile her derste sohbet ettiği, etkinlik sırasında onları desteklediği, teşvik edici cümleler kurduğu ifade edilmiştir. Veliler öğretmenleri ile ilk defa uzaktan eğitim süreci yaşadıklarını ve öğretmenlerinin onlara bu konuda yardımcı olduklarını belirtmişlerdir. Bu sonuca benzer olarak Akkaş Baysal, Ocak ve Ocak (2020) çalışmalarında öğretmenlerin bu süreçte velilere ve öğrencilere destek olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Öğretmenlerin olumlu görüşleri bağlamında ele alınan üçüncü alt tema ise “öğretmen-veli-öğrenci” alt temasıdır. Öğretmen-veli-öğrenci alt temasında 2 öğretmende velilerinin çocuklarının derse katılma ve dersi sürdürme aşamasında çok destek olduklarını, etkinlik sırasında öğrenciyi teşvik ettiklerini, gerekli zamanlarda dönüt verdiklerini belirtmişlerdir. Öğretmenler

kendileri ile ilgili olarak, öğrencileri ile günlük sohbetler gerçekleştirdiklerini, uzaktan da öğrencilerine bir şeyler öğretebildiklerini fark ettiklerini ifade etmişlerdir.

Öğretmen ve velilerin olumlu görüşleri bağlamında ele alınan dördüncü alt tema “zamanlama” alt temasıdır. Zamanlama alt temasında 3 veli olumlu görüş belirtmiştir. Çocuklarının seyerek derse katıldıklarını, derse hazırlanma, derse katılma ve dersi sürdürme gibi konularda sorun yaşamadıklarını belirtmişlerdir. Akkaş Baysal, Ocak ve Ocak (2020) çalışmalarında öğrencilerin belli bir düzende ders işlediklerini ve belirli bir düzene göre derse katıldıkları için velilerin olumlu görüşler belirttiklerini ifade etmişlerdir. Zamanlama alt teması ile ilgili 3 öğretmen olumlu görüş belirtmiştir. Öğretmenler tanınan sürede içerikleri tamamlayabildiklerini hatta daha erken bitirdiklerini belirtmişlerdir.

Araştırmanın ikinci alt problemi, okul öncesi dönemde uygulanan uzaktan eğitim ile ilgili veli ve öğretmenlerin olumsuz görüşleridir. Öğretmen ve velilerin olumsuz görüşleri ile ilgili ilk alt tema “organizasyon” alt temasıdır. Organizasyon alt teması ile ilgili 7 veli olumsuz görüş belirtmiştir. Veliler uzaktan eğitimin organizasyonu ile ilgili; internet alt yapı ve kotalarının yetersiz olduğunu, kendilerine ait tablet/bilgisayar olmadığını, evde birden fazla öğrenci uzaktan eğitime katıldığı için kendilerini yetersiz hissetlerini belirtmişlerdir. Alanyazında bu sonucu destekleyen birçok çalışma bulunmaktadır (Arı Arat ve Ogelman, 2021; Asmara, 2020; Dias, Lopes ve Teles, 2020; Konca ve Çakır, 2021; Mohan vd., 2020; Reimes ve okatanicher, 2020). Organizasyon alt teması ile ilgili 3 öğretmen de olumsuz görüş belirtmiştir. İnterneti olmayan öğrencilerini derse katılmadıklarını, küçük bir ekrandan dersi dinlemek zorunda kaldıklarını, anne veya babası yanında olan çocuğun öğretmeni sınıfta olduğu kadar ciddiye alamadığını, uzaktan eğitimde öğrencinin verim almadığını, öğrencilerinin hepsine ulaşmadıklarını ifade etmişlerdir.

İkinci alt tema “içerik” alt temasıdır. İçerik alt teması ile ilgili olumsuz görüş belirten veli bulunmamaktadır. İçerik alt temasına 3 öğretmen de olumsuz görüş belirtmiştir. Öğretmenler paylaştıkları içerikleri yeterli bulmadıklarını belirtmiş ve paylaştıkları içerikler ile öğrencilerinin her gelişim alanını destekleyemediklerini dile getirmişlerdir. Duman (2020) çalışmasında uzaktan

eğitimin çocukların sosyal gelişimi olumsuz etkilediğini belirtmiştir. İçerik hazırlama ve kullanılacak içerik konusunda bakanlığın yardımcı olmadığını, bir desteği varsa bile kendilerinin bundan faydalanamadığını ifade etmişlerdir.

Velilerin olumsuz görüşleri bağlamında ele alınan üçüncü alt tema “öğretmen” alt temasıdır. Öğretmen alt temasında olumsuz görüş belirten veli bulunmamaktadır. Öğretmenlerin olumsuz görüşleri bağlamında ele alınan üçüncü tema ise “öğretmen-veli-öğrenci” alt temasıdır. Öğretmen-veli-öğrenci alt temasında 1 öğretmen velilerinden dönüt alamadığını, öğrenciyi derse katılma konusunda teşvik etmediğini belirtmiştir. 3 öğretmende çok az öğrencisinin derse katıldığını, etkinliklere katılmakta isteksiz olduklarını, öğrencilerinin gelişimlerine katkı sağlayamadıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenler kendileri ile ilgili etkinlik bulmakta zorlandıklarını, bütün öğrencilerine ulaşamadıklarını, öğrencilerinin istedikleri düzeyde gelişim göstermelerine katkı sağlayamadıklarını ve her gelişim alanına değinemediklerini dile getirmişlerdir.

Araştırmanın son alt teması “zamanlama” alt temasıdır. Zamanlama alt temasında 5 veli olumsuz görüş belirtmiştir. Çocuklarının derse hazırlanmak istemediklerini, derse katılmak ve katıldığı dersi sürdürmek istemediklerini belirtmişlerdir. Derslerin yaklaşık 3-4 saat sürdüğünü, derslerin gereğinden fazla uzun sürdüğünü, çocuğunun ağlayarak ders başında kaldığını ifade etmişlerdir. Bu ifadelere benzer olarak Arı Arat ve Ogelman (2021) çalışmalarında annelerin çocuğun ilgisini toplanmakta, etkinlik yaptırma ve isteğini arttırma gibi konulardan zorlandıklarını bulmuşlardır. Öğretmenlerin olumsuz görüşleri bağlamında ele alınan son tema “zamanlama” alt temasıdır. Zamanlama temasında öğretmenler derse katılırken çoğunlukla isteksiz olduklarını, başlattıkları dersi bir an önce bitirmek istediklerini dile getirmişlerdir. Ders süresinin fazla olduğunu, etkinlikleri bitirdikten sonra sıkıldıklarını belirtmişlerdir.

Tüm bu sonuçlar ele alındığında okul öncesi dönemde uygulanan uzaktan eğitimin hem olumlu hem de olumsuz yönleri olduğu ortaya konmuştur. Başaran, Doğan, Karaoğlu ve Şahin (2020) ve Özdoğan ve Berkant (2020) yaptıkları çalışmalarda uzaktan eğitim sürecinin olumlu yönleri ve olumsuz yönlerinden bahsetmişlerdir. Genel itibarıyla uzaktan eğitimin, alt yapı

yetersizliği, internet kota sorunu, teknolojik alete sahip olma, teknolojik aletleri kullanma becerileri, kullanılacak uygulamayı kullanma yeterliliğine sahip olma, ders saatlerinin çakışması gibi birçok nedenle olumsuz bir süreç geçirdiği ortaya konmuştur. Olumlu sonuçlar ortaya koyan çalışmalarda öğrencilerin kendi kendilerine öğrenme ortamı sayılabildikleri, öz düzenleme yeteneklerinin arttığı, akıl yürütme, problem zme becerilerini geliştirdiği gibi ifadelere yer verilmiştir.

Uzaktan eğitim sürecinin daha fazla olumlu sonuç ortaya koyabilmesi ve her çocuğun bu eğitim sürecinden yararlanabilmesi için imkânı olmayan her öğrenciye destek verilmesinin gerektiği dşnlmektedir. Başaran, Doğan, Karaoğlu ve şahin (2020) alışmalarını sonucunda uzaktan eğitim sisteminde imkân ve fırsat eşitliği sağlanması gerektiğini önermişlerdir. Yılmaz, Güner, Mutlu ve Arın Yılmaz (2020) uzaktan eğitimden yararlanamayan ğrencilerin MEB yetkilileri tarafından araştırılması gerektiğini ve tüm eğitim kademesindeki öğrencilerin uzaktan eğitim faaliyetinden yararlanmasının sağlanması gerektiğini dile getirmişlerdir. Konca ve akır (2021) daha etkili bir eğitim için ğretmen ve ğrenci arasındaki iletişimin arttırılması gerektiğini düşünmektedirler. Alan (2021) alışmasında okul öncesi ğretmenlerinin teknolojik yeterlilik konusunda geliştirilmesi gerektiğini, okul öncesi dönem çocukları için tasarlanmış etkili bir eğitim platformu oluşturulması gerektiği önerisinde bulunmuştur. Duran (2020) ve İnan (2020) alışmalarında okul öncesi eğitimin gerekli tedbirler alınarak yüz yüze yapılması gerektiğini önermişlerdir. Yılmaz, Güner, Mutlu ve Arın Yılmaz (2020) MEB uzaktan eğitime erişim problemi yaşayan öğrencilere uzaktan eğitim materyallerini sağlaması gerektiğini ifade etmişlerdir. Yine çalışmalarında internet alt yapı çalışmalarının geliştirilmesi gerektiğine, internet bağlantı kalitesini arttırılması gerektiğine vurgu yapmışlardır.

Kavuk ve Demirtaş (2021) yaptıkları çalışma sonucunda;

- İnternet alt yapısında iyileştirme yapılması gerektiği,
- Uzaktan eğitimde kullanılan platformların mevcut ğrenci yoğunluğunu kaldırabilecek şekilde tasarlanması gerektiği,

- Fırsat eşitliği adına gerekli materyallerin teminini sağlaması gerektiği,
- Öğretmenlere uzaktan eğitimin kalitesini arttırmak adına hizmet içi eğitimler verilmesi gerektiği,
- Uzaktan eğitim ile ilgili öğrencilerin de bilgilendirilmesi gerektiği,
- Öğretmenlerin birbirleri ile paylaşımlarda bulunabileceği bir çevrimiçi platform oluşturulabileceği gibi önerilerde bulunmuşlardır.

Göktaş, Ogelman ve Güngör (2020) çalışmalarında, uzaktan eğitim için okul öncesi döneme uygun uygulamaların tasarlanması gerektiğine, öğretmenlere hizmet içi eğitimler verilebileceğine, anne-babalara da uzaktan eğitim ile ilgili eğitimler verilebileceğine vurgu yapmışlardır.

Konca ve Çakır (2021) çalışmalarında, okul öncesi dönemde yapılan uzaktan eğitim ile ilgili;

- Okul öncesi eğitim ile uyumlu uzaktan eğitim modeli yapılması gerektiği,
- TRT OKUL ve EBA TV gibi uzaktan eğitim yayınları yapan kanalların içeriğinin zenginleştirilmesi ve öğretmenlerin öğrencilerini bu kanallar hakkında daha fazla bilgilendirmesi gerektiği,
- EBA ve EBA TV platformlarına özellikle okul öncesi dönem için daha ilgi çekici hale gelebilmesi için eğlendirici ve eğitici içerikler eklenmesi,
- Öğretmen, öğrenci ve velilere uzaktan eğitim için kullanacakları platformlar için eğitimler verilmesi gibi önerilerde bulunmuşlardır.

Tüm önerilere benzer olarak Aral ve Kadan (2021) da alt yapı çalışmalarının iyileştirilmesi, ailelere eğitim verilmesi gibi önerilerde bulunmuşlardır. Yılmaz, Güner, Mutlu, Doğanay ve Yılmaz (2020) çalışmalarında Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde internet alt yapı ve bağlantı problemlerini daha fazla görüldüğünü belirtmişlerdir. İnternet alt yapısı çalışmalarına ağırlık verilmesi gerektiği, bağlantısı kalitesinin artırılması gerektiği, öğrencilerin internet ve bilgisayara ulaşabilmesi için özel kampanyaların yapılabilmesi gibi önerilerde bulunmuşlardır. Okatan ve Tagay

(2021) da çalışmalarının sonucunda velilere uzaktan eğitim ile ilgili eğitimler verilmesi gibi öneride bulunmuşlardır.

Son olarak Aktan Acar, Erbaş ve Eryaman (2021) yaptıkları çalışma sonucunda okul öncesi eğitimde öğretmen, veli ve yetkililer için;

- Öğrencilerin daha aktif olacağı, uzaktan eğitime karşı oluşan ilgisizliği en aza indireyecek etkinlikler hazırlayabilecekleri,
- Teknolojiyi daha kaliteli kullanabilme becerilerini arttırmaya yönelik eğitimler verilebileceği,
- Veli-öğretmen işbirliği artırarak ilgisiz veli sorununu ortadan kaldıracak veliyi bilgilendirici eğitimler verilebileceği,
- Okul öncesi dönem çocuklarının gelişim özelliklerine uygun platformların oluşturulabileceği ve var olan platformların geliştirilebileceği,
- Ders süresilerini minimum düzeyde tutulacak şekilde planlanabileceği,
- Evlerde ders dışında da yapılacak etkinliklerin aileler ile paylaşabileceği,
- Veli-aile işbirliğinin artırılması gerektiği gibi önerilerde bulunmuşlardır.

Elde edilen sonuçlar ve yapılan diğer çalışmalar değerlendirildiğinde okul öncesi dönemde yapılan uzaktan eğitim ile ilgili aşağıdaki önerilerde bulunulabilir;

1. Uzaktan eğitimin kalitesinin artırılması için, internet alt yapısı, internete kotası ve derse katılmak için kullanılan teknolojik aletler ile ilgili destek sağlanabilir.
2. Öğretmen ve velilere uzaktan eğitim süreçleri ile ilgili bilgilendirici eğitimler verilebilir.
3. Öğretmenlere uzaktan eğitim derslerinde kullanabilecekleri içerikler ile ilgili destek sağlanabilir.

4. Türkiye genelinde özellikle okul öncesi dönemde verilen derslerin saatleri ve süresi hakkında ortak bir karar alınabilir.
5. Bu çalışma ulaşılabilen köy öğretmenleri ve köyde ikamet eden veliler ile gerçekleştirilmiştir. Bunun sonucunda daha fazla öğretmen ve veliye ulaşılan bir başka çalışma yapılabilir.
6. Bu çalışmadan farklı olarak, köyde görev yapan öğretmenler ile il-ilçe merkezlerinde görev yapan öğretmenlerin görüşleri karşılaştırılabilir.
7. Yine köyde ikamet eden veliler ile il-ilçe merkezlerinde ikamet eden velilerin görüşleri karşılaştırılabilir.
8. Okul öncesi dönem öğrencilerine yöneticilik yapan öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlar incelenebilir.
9. Okul öncesi öğretmenlerinin kullandıkları uzaktan eğitim platformları, uzaktan eğitim ders planları, uzaktan eğitim ders süreleri gibi değişkenler incelenebilir.
10. Tüm bu süreç sonunda birinci sınıfa geçen okul öncesi öğrencilerinin birinci sınıf öğretmenleri ile öğrencilerinin hazırbulunuşluk düzeyleri ile ilgili çalışma yapılabilir.

Kaynaklar

- Akgül, G., Oran M. (2021). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin, ortaokul öğrencilerinin ve öğrenci velilerinin pandemi sürecindeki uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Eğitimde Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 3(2), 15-37.
- Akkaş Baysal, E., Ocak, G. ve Ocak, İ (2020). Covid-19 salgını sürecinde okul öncesi çocuklarının ebeveyn ve diğer uzaktan eğitim faaliyetlerine ilişkin ebeveyn görüşleri. *Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisi*, 6(2), 185-214.
- Akkoyunlu, B. ve Bardakçı, S. (2020). *Pandemi döneminde uzaktan eğitim*. [<https://portal.yokak.gov.tr/makale/pandemi-doneminde-uzaktan-egitim/#acil-uzaktan-ogretimin-degerlendirilme-sureci>], Erişim tarihi: 17.01.2021
- Aktan Acar, E., Erbaş, Y., H., ve Eryaman, M., Y. (2021). Okul öncesi öğretmenlerinin Covid-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitime ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi (AUAd)*, 7(4), 31-54.
- Aktaş Salman, U. (2020). *Türkiye’de koronavirüsün eğitime etkileri – III Uzaktan eğitimin ilk iki haftası nasıl geçti?* [<https://www.egitimreformugirisimi.org/turkiyede-koronavirusun-egitime-etkileri-iii-uzaktan-egitimin-ilk-iki-haftasi-nasil-gecti/>], Erişim Tarihi: 04.02.2022
- Altın, F. ve Gündoğdu, K. (2021). Okul öncesi eğitimde uzaktan eğitim uygulamalarının öğretmen görüşleri doğrultusunda incelenmesi: sorunlar ve öneriler. *International Journal of Contemporary Educational Studies (IntJCES)*, 7(2), 577-592.
- Altunel, M. ve Özoğul, E. T. (2020). *5 soru: Koronavirüs salgınında veliler*. [<https://www.setav.org/5-soru-koronavirus-salgininda-veliler>], Erişim Tarihi: 04.02.2022.
- Aral, N., Fındık, E., Öz, S., Karataş, B. K., Güneş, L. C. ve Kadan, G. (2021). Covid 19 pandemi sürecinde okul öncesi dönemde uzaktan eğitim: deneysel bir çalışma. *Turkish Studies - Education*, 16(2), 1105-1124.
- Aral, N., ve Kadan, G. (2021). Pandemi sürecinde okul öncesi öğretmenlerinin yaşadıkları problemlerin incelenmesi. *KAEÜ Sağıl. Bil. Derg.* 2021, 1(2), 99-114.
- Arı Arat, C. & Gülay Ogelman, H. (2021). COVID-19 “Evde Kal” sürecinin anne görüşlerine göre okul öncesi dönem çocuklarının günlük yaşamlarına yansması. *Çocuk ve Medeniyet*, 6(11), 31-53. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/cm/issue/67034/1047428>
- Arslan, K., Görgülü Arı, A. ve Hayır Kanat M. (2021). Covid-19 pandemi sürecinde verilen

- uzaktan eğitim hakkında veli görüşleri. *Ulakbilge*, 57, 192-206.
- Asandaş, N. ve Hacıcaferoğlu, S. (2021). Koronavirüs (Covid-19) döneminde uzaktan eğitim süreci. *Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(7), 213-223.
- Asmara, R. (2020). Teaching english in a virtual classroom using whatsapp during COVID-19 pandemic. *Language and Education Journal*, 5(1), 16-27.
- Ateş, M. A. ve Saltalı, N. D. (2019). KKTC’de yaşayan 5-6 yaş çocukların tablet ve cep telefonu kullanımına ilişkin ebeveyn görüşlerinin incelenmesi. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(1), 62-90.
- Atik, S., Bektaş, H. ve Civelek, M. (2022). Eğitim bilimlerinin kara kutusu. (ed. Servet Atik). *Sınıf Yönetimi*, Ankara: İnformal Yayınları.
- Atlı, S. (2013). Türkiye’de ve Avrupa Birliği Ülkelerinde Uygulanan Okul Öncesi Eğitim Programları. *Eğitimde Politika Analiz Dergisi*, 2(2), 56-76.
- Aykar, A. N. ve Yurdakal, İ. H. (2021). Erken çocukluk öğretmenlerinin acil uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Temel Eğitim Dergisi*, 3(2), 6-14.
- Balım, D. (2020). Beşinci Sınıf İngilizce Ağırlıklı Öğretim Programının Aydınlatıcı Değerlendirme Modeliyle Değerlendirilmesi [An Evaluation of Fifth Grade English Curriculum within an Illuminative Evaluation Model]. *Unpublished master’s thesis, Pamukkale University Institute of Educational Sciences*, Denizli.
- Banar, K. ve Fırat, M. (2015). *Bütüncül bir bakıştan açık ve uzaktan eğitim: Türkiye özel, Yeğitek Uzaktan Eğitim Özel Sayısı*, 18-23. Ankara: MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü.
- Baran, A. ve Sadık, O. (2021). Covid-19 sürecinde sınıf öğretmenlerinin acil uzaktan öğretim tecrübelerinin ve görüşlerinin incelenmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(2), 813-854.
- Başaran, M., Doğan, E., Karaoğlu, E. ve Şahin, E. (2020). Koronavirüs (covid-19) pandemi sürecinin getirisi olan uzaktan eğitimin etkililiği üzerine bir çalışma. *AJER - Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 368-397.
- Batdal Karaduman, G., Akşak Ertaş, Z. ve Duran Baytar, S. (2021). Uzaktan eğitim yolu ile gerçekleştirilen matematik derslerine ilişkin öğretmen deneyimlerinin incelenmesi. *International Primary Education Research Journal*, 5(1), 1-17.
- Bayburtlu, Y.S. (2020). COVID 19 pandemi dönemi uzaktan eğitim sürecinde öğretmen görüşlerine göre Türkçe öğretimi. *Turkish Studies*, 15(4), 131-151.
- Bennett, K.K., Weigel, D.J. ve Martin, S.S. (2002). Children’s aquisition of early literacy

- skills: Examining family contributions. *Early Childhood Research Quarterly*, 17(3), 295-317.
- Blevins-Knabe, B. ve Musun-Miller, L. (1996). Number use at home by children and their parents and its relationship to early mathematical performance. *Early Development and Parenting*, 5 (1), 35-45.
- Bozkurt, A. (2017). Türkiye’de uzaktan eğitimin dünü, bugünü ve yarını. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 85-124.
- Bozkurt, A. (2020a). Koronavirüs (Covid-19) pandemi süreci ve pandemi sonrası dünyada eğitime yönelik değerlendirmeler: Yeni normal ve yeni eğitim paradigması. *AUAd*, 6(3), 112-142.
- Bozkurt, A. (2020b). Koronavirüs (covid-19) pandemisi sırasında ilköğretim öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik imge ve algıları: bir metafor analizi. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 1-23.
- Bozkurt, A., Jung, I., Xiao, J., Vladimirschi, V., Schuwer, R., Egorov, G. ve Paskevicius, M. (2020). A global outlook to the interruption of education due to COVID-19 Pandemic: Navigating in a time of uncertainty and crisis. *Asian Journal of Distance Education*, 15(1), 1-126.
- Brom, C., Lukovsky, J., Gregor, D., Hannemann, T., Strakova, J. ve Svoricek, R. (2020). Mandatory home education during the COVID-19 lockdown in the Czech Republic: A rapid survey of 1st – 9th graders’ parents. *In Frontiers in Education* (p. 103). Frontiers.
- Brooks, J. E. (2004). *Family involvement in early childhood education: A descriptive study of family involvement approaches and strategies in early childhood classrooms*. Doktora tezi, University Of South Caroline, Dissertation Abstracts International, 65(08), 2890A. (UMI No. 3142799).
- Burke, J. & Dempsey, M. (2020). Covid-19 practice in primary schools in Ireland report. *Maynooth, Ireland*.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (22. baskı). Ankara: Pegem.
- Can, E. (2020). Coronavirus (COVID 19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açık Öğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53.
- Clements, D. H., & Sarama, J. (2005). Young children and technology: What’s

- appropriate. *Technology-supported mathematics learning environments*, 1, 51.
- Cluver, L., Lachman- McLaren, J., Wesseis, I. & Bachman, G. (2020). Parenting in a time of COVID-19. *Corresponding*.
- Çalışkan, N. ve Kılıç, E. (2018). *Eğitsel süreç ve beden dili*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çalışkan, Ö. ve Özbay, F. (2015). 12-14 yaş aralığındaki ilköğretim öğrencilerinde teknoloji kullanımı eksenli yabancılaşma ve anne baba tutumları: Düzce ili örneği. *Journal of International Social Research*, 8(39), 441–458.
- Çamlıbel Çakmak, Ö. (2010). Okul öncesi eğitim kurumlarında aile katılımı. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilgiler Enstitüsü Dergisi*, 10(1), 1-18.
- Çekmez, E., Yıldız, C. ve Bütüner, S. Ö. (2012). Phenomenographic research method. *Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 6(2), 77-102.
- Çelenk, S. (2003). Okul başarısının ön koşulu: okul aile dayanışması. *İlköğretim Online*, 2(2), 28-34.
- Çepni, S. (2014). *Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş* (7.Baskı). Trabzon: Celepler Matbaacılık.
- Çetinkaya, B. (2010). *Türkiye’de okul öncesi eğitim ve sorunlar (Bahçelievler İlçesi Örneği)*. Beykent Üniversitesi: Yayımlanmış Yüksek lisans tezi.
- Daniel, J. (2020). Education and the COVID-19 pandemic. *Prospects*, 49(1), 91-96.
- Dávideková, M., Mjartan, M. ve Greguš, M. (2017). Utilization of virtual reality in education of employees in slovakia. *Procedia Computer Science*, 113, 253-260.
- Demir, F. ve Özdaş, F. (2020). Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitime ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(Özel Sayı/1), 273-292.
- Demir, S. ve Kale, M. (2020). Öğretmen görüşlerine göre, Covid-19 küresel salgını döneminde gerçekleştirilen uzaktan eğitim sürecinin değerlendirilmesi. *Electronic Turkish Studies*, 15(8), 3445-3470.
- Deretarla Gül, E. (2008). Meşrutiyet’ten günümüze okul öncesi eğitim. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(1), 269-278.
- Dias, M. D. O., Lopes, R. D. O. A. ve Teles, A. C. (2020). Will virtual replace classroom teaching? Lessons from virtual classes via ZOOM in the times of COVID-19. *Journal of Advances in Education and Philosophy*, 4(5), 208-213.
- Duman, S. N. (2020). Salgın döneminde gerçekleştirilen uzaktan eğitim sürecinin

- değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(Özel Sayı/1), 95-112.
- Edwards, S., Skouteris, H., Rutherford, L. ve Cutter-Mackenzie, A. (2013). 'It's all about Ben10™': children's play, health and sustainability decisions in the early years. *Early Child Development and Care*, 183(2), 280- 293.
- Eken, Ö., Tosun, N. ve Tuzcu Eken, D. (2020). Covid-19 salgını ile acil ve zorunlu uzaktan eğitime geçiş: genel bir değerlendirme. *Milli Eğitim*, 49(Özel Sayı/1), 113-128.
- ER, A. G. ve Ünal, S. (2020). 2019 Koronavirüs Salgını–Anlık Durum ve İlk İzlenimler. *Flora*, 25,8.
- Erden, Ş. (2012). Farklı ülkelerde okul öncesi eğitim. (Ed. Aktan Acara, E., Karadeniz, G.) *Erken Çocukluk Dönemine Derinlemesine Bir Bakış* (1.Baskı). Ankara: ÖzgünKök Yayıncılık.
- Eren, E. (2020). Yeni tip koronavirüs'ün Türk eğitim politikaları uygulamalarına etkisi: milli eğitim bakanlığının ve yükseköğretim kurulunun yeni düzenlemeleri. *Yükseköğretim Dergisi*, 29, 1-10.
- Erol, M. ve Erol, A. (2020). Koronavirüs pandemisi sürecinde ebeveynleri gözünden ilkokul öğrencileri. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(Özel Sayı/1), 529-551.
- Ertürk, S. (2016). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Edge Akademi Yayıncılık.
- Fan, J., Zhou, M., Wei, L., Fu, L., Zhang, X. ve Shi, Y. (2020). A qualitative study on the psychological needs of hospitalized newborns' parents during covid-19 outbreak in China. *Iranian Journal of Pediatrics*, 30(2), e102748.
- Fauzi, I. ve Khusuma, I. H. S. (2020). Teachers' elementary school in online learning of COVID-19 pandemic conditions. *Jurnal Iqra': Kajian Ilmu Pendidikan*, 5(1), 58-70.
- Fidan, M. (2020). Covid-19 belirsizliğinde eğitim: İlkokulda zorunlu uzaktan eğitime ilişkin öğretmen görüşleri. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 24-43..
- Fidan, N. (2012). *Okulda öğrenme ve öğretme* (3.Baskı). Ankara: Pegem Akademi
- Göktaş, İ., Gülay Ogelman, H. ve Güngör, H. (2020, Eylül). Covid-19 sürecinde 5-6 yaş çocuklarının online eğitim imkânlarına yönelik anne-baba görüşleri. 5. *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Kongresi* (IBAD-2020), İstanbul.
- Günay Bilaloğlu, R. (2014). *Okul öncesi eğitimde aile katılımı etkinliklerinin uygulanmasında karşılaşılan sorunlar ve aile katılımı etkinliklerinin dil-matematik becerilerinin geliştirilmesine etkisi*. Çukurova Üniversitesi: Yayımlanmış doktora tezi.

- Günbaşı, N. ve Gözüküçük, M. (2020). Views of elementary school children's parents about distance education during the Covid-19 pandemic. *Sakarya University Journal of Education*, 10(3), 686-716.
- Gündoğdu, S. (2021). Okul öncesi öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde uyguladıkları aile katılım çalışmalarının incelenmesi. *OPUS–Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 17(35), 1849-1874.
- Günindi, Y. ve Gemici, A. (2021). Metaphors of preschool teachers on distance education concept (A. Kabadayı [ed.], *Innovations and Challenges in Early Childhood Education for Sustainable Development* içinde 72-89. Livre de Lyon.
- Gürer, M. D., Tekinarslan, E., ve Yavuzalp, N. (2016). Çevrimiçi ders veren öğretim elemanlarının uzaktan eğitim hakkındaki görüşleri. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 7(1), 47-78.
- Hamouche, S. (2020). COVID-19 and employees' mental health: stressors, moderators and agenda for organizational actions. *Emerald Open Research*, 2.
- Hardy, L. (2016). 5 Skills that online teachers are constantly developing. [\[https://elearningindustry.com/5-skills-online-teachers-developing\]](https://elearningindustry.com/5-skills-online-teachers-developing), Erişim tarihi: 18.01.2021.
- Hodges, C., Moore, S., Lockee, B., Trust, T. ve Bond, A. (2020). The difference between emergency remote teaching and online learning. [\[https://er.educause.edu/articles/2020/3/the-difference-between-emergency-remote-teaching-and-online-learning\]](https://er.educause.edu/articles/2020/3/the-difference-between-emergency-remote-teaching-and-online-learning), Erişim tarihi: 17.01.2021.
- Hornby, G. ve Lafaele, R. (2011). Barriers to parental involvement in education: an explanatory model. *Educational review*, 63(1), 37-52.
- Işıkoğlu Erdoğan, N. (2019). Dijital Oyun Popüler mi? Ebeveynlerin Çocukları İçin Oyun Tercihlerinin İncelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 46, 1-17.
- Işıkoğlu, N., Adak Özdemir, A., Altun, M. ve Ergenekon, E. (2021). Erken çocukluk eğitimi öğretmen ve yöneticilerinin Covid-19 pandemi deneyimleri: Yorumlayıcı fenomenolojik analiz. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 5(2), 567-590.
- İnan, H. Z. (2020). Covid-19 Pandemi Sürecinde Okul Öncesi Eğitimin Yeniden Yapılandırılması. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 831-849.
- İşman, A (2011). *Uzaktan eğitim* (4.Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Kantos, Z. E. (2021). Sınıf Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim ile İlgili Görüşleri. *MSGSÜ*

Sosyal Bilimler Dergisi, 1(23), 476-491.

- Karaca, M.F., Karal Temüroğlu, Ş. ve Uzun, G. (2021). Covid-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitim: köşe yazıları üzerine bir inceleme. *Turkish Academic Research Review*, 6 (5), 1293-1329.
- Karakuş, N. ve Karacaoğlu, M. Ö. (2021). Uzaktan eğitime yakından bakış: Bir metafor çalışması. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (Ö10), 44-62.
- Karakuş, N., Esendemir, N., Ucuşsatar, N. ve Karacaoğlu, M. Ö. (2021). Türkçe dersleri özelinde uzaktan eğitim hakkında veli görüşleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(3), 993-1011.
- Kavuk, E. ve Demirtaş, H. (2021). COVID-19 Pandemisi Sürecinde Öğretmenlerin Uzaktan Öğretimde Yaşadığı Zorluklar. *E-Uluslararası Pedagoji Dergisi (e-upad)*, 1(1), 55-73.
- Kaya, A. ve Dilekçi, Ü. (2021). Covid-19 salgını sürecindeki acil uzaktan eğitime ilişkin ebeveynlerin algıları: bir metafor analizi çalışması. *Trakya Eğitim Dergisi*, 11(3), 1621-1636.
- Kırık, A. (2014). Uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi ve Türkiye'deki durumu. *Marmara İletişim Dergisi*, (21), 73-94.
- Kim, J. (2020). Learning and teaching online during COVID 19: Experiences of student teachers in an early childhood education practicum. *International Journal of Early Childhood*, 52(2), 145-158.
- Kohl, G., Lengua, L.J. ve McMahon R.J. (2000). Parent involvement in school conceptualizing multiple dimensions and their relations with family and demographic risk factors. *Journal of School Psychology*, 38 (6), 501-523
- Konca, A.S. ve Çakır, T. (2021). Pandemi sürecinde uzaktan eğitim ile okul öncesi eğitimden ilkokula geçiş hakkında veli görüşleri. *Yaşadıkça Eğitim*, 35(2), 520-545.
- Korkmaz, G. ve Toraman, Ç. (2020). Are we ready for the post-COVID- 19 educational practice? An investigation into what educators think as to online learning. *International Journal of Technology in Education and Science (IJTES)*, 4(4), 293-309.
- Kuhfeld, M., Soland, J., Tarasawa, B., Johnson, A., Ruzek, E. ve Liu, J. (2020). Projecting the potential impact of COVID-19 school closures on academic achievement. *Educational Researcher*, 49(8), 549-565.

- Kuşet, Ş., Özgem, K., Şaşmacıoğlu, E. ve Güldal, Ş. (2021). Evaluation of the impact of distance education on children in pre-school period: Teachers' opinions. *Near East University Journal of Education Faculty (NEUJEF)*, 4(1), 78-87.
- Külekçi Akyavuz, E. ve Çakın, M. (2020). COVID 19 salgının eğitime etkisi konusunda okul yöneticilerinin görüşleri. *Turkish Studies*, 15(4), 723- 737.
- Manches, A. ve Plowman, L. (2017). Computing education in children's early years: A call for debate. *British Journal of Educational Technology*, 48(1), 191–201.
- Memişoğlu, S. P. (1995). *Okul eğitiminin bireyi ve toplumu geliştirmedeki işlevi*. İnönü Üniversitesi: Yayınlanmış yüksek lisans tezi.
- Mısırlı, O. ve Ergüleç, F. (2021). Emergency remote teaching during the COVID-19 pandemic: Parents experiences and perspectives. *Education and Information Technologies*, 26(6), 6699-6718.
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB). (2021e). *Millî Eğitim Bakanı Özer: 2022 sonuna kadar 3 bin anaokulu ve 40 bin ana sınıfı yapacağız*. [<http://www.meb.gov.tr/mebden-3-bin-971-yeni-ana-sinifi/haber/24693/tr>], Erişim tarihi: 29.11.2021.
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB). (2013a). *Okul öncesi eğitim programı*. Ankara: MEB. Yayınları.
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB). (2013b). *Okul öncesi eğitim programı ile bütünleştirilmiş aile destek eğitim programı*. Ankara: T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü.
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB). (2020a). *Bakan Selçuk, Koronavirüs'e karşı eğitim alanında alınan tedbirleri açıkladı*. [<https://www.meb.gov.tr/bakan-selcuk-koronaviruse-karsi-egitim-alanindaalanan-tedbirleri-acikladi/haber/20497/tr>.], Erişim tarihi: 20.04.2021.
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB). (2020c). *Uzaktan eğitim 30 Nisan'a kadar devam edecek*. [<https://www.meb.gov.tr/uzaktan-egitim-30-nisana-kadar-devam-edecek/haber/20585/tr>], Erişim tarihi: 20.04.2021.
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB). (2020h). *Uzaktan eğitim 31 Mayıs'a kadar devam edecek*. [<https://www.meb.gov.tr/uzaktan-egitim-31-mayisa-kadar-devam-edecek/haber/20803/tr>], Erişim tarihi: 20.04.2021.
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB). (2020k). *Okulları birlikte açacağız*. [<https://www.meb.gov.tr/okullari-birlikteacacagiz/haber/21424/tr>], Erişim tarihi: 20.04.2021.

- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB). (2020m). *Okul öncesi eğitim ve 1. sınıflar yüz yüze eğitime başlıyor.* [<https://www.meb.gov.tr/okul-oncesi-egitim-ve-1-siniflar-yuz-yuze-egitimebasliyor/haber/21614/tr>], Erişim tarihi: 20.04.2021.
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB). (2020n). *Okullarda yüz yüze eğitimde ikinci aşama 12 Ekim Pazartesi günü başlıyor.* [<https://www.meb.gov.tr/okullarda-yuz-yuze-egitimde-ikinci-asama-12-ekimpazartesi-gunu-basliyor/haber/21776/tr>], Erişim tarihi: 20.04.2021.
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB). (2020o). *Okullarda yüz yüze eğitimde üçüncü aşama 2 kasım pazartesi günü başlıyor.* [<https://www.meb.gov.tr/okullarda-yuz-yuze-egitimde-ucuncu-asama-2-kasimpazartesi-gunu-basliyor/haber/21861/tr>], Erişim tarihi: 20.04.2021.
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB). (2020p). *Uzaktan eğitim sürecinin detayları.* [<https://www.meb.gov.tr/uzaktan-egitimsurecinin-detaylari/haber/1990/tr>], Erişim tarihi: 20.04.2021.
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB). (2020r). *Basın açıklaması.* [<https://www.meb.gov.tr/basin-aciklamasi/haber/22189/tr>], Erişim tarihi: 20.04.2021.
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB). (2021a). *İlk ve ortaokullarda yüz yüze eğitimin usul ve esasları.* [<https://www.meb.gov.tr/ilk-veortaokullarda-yuz-yuze-egitimin-usul-ve-esaslari/haber/22479/tr>], Erişim tarihi: 20.04.2021.
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB). (2021b). *Liselerde yüz yüze ve uzaktan eğitime ilişkin usul ve esaslar belirlendi.* [<https://www.meb.gov.tr/liselerde-yuz-yuze-ve-uzaktan-egitime-iliskin-usul-veesaslar-belirlendi/haber/22545/tr>], Erişim tarihi: 20.04.2021.
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB). (2021c). *İlkokul, ortaokul ve liselerde yüz yüze eğitim detayları belirlendi.* [<https://www.meb.gov.tr/ilkokul-ortaokul-ve-liselerde-yuz-yuze-egitim-detaylaribelirlendi/haber/22672/tr>], Erişim tarihi: 20.04.2021.
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB). (2021d). *Yüz yüze eğitime verdiğimiz bu aranın son olmasını yürekten diliyorum.* [<https://www.meb.gov.tr/yuz-yuze-egitime-verdigimiz-bu-aranin-son-olmasiniyurekten-diliyorum/haber/23012/tr>], Erişim tarihi: 20.04.2021.
- Mohan, G., McCoy, S., Carroll, E., Mihut, G., Lyons, S. ve Domhnaill, C. M. (2020). Learning for all? Second-level education in Ireland during COVID-19. *ESRI Survey and Statistical Report Series Number, 92*.
- Morelli, M., Cattelino, E., Baiocco, R., Trumello, C., Babore, A., Candelori, C. ve

- Chirumbolo, A. (2020). Parents and children during the COVID-19 lockdown: the influence of parenting distress and parenting self- efficacy on children's emotional well-being. *Frontiers in Psychology*. 11, 584- 645.
- Nargiza Fatkhullaevna, A. ve Nafosat Radjabovna, S. (2021). Advantages of distance learning in the training of specialists in the preschool education system. International Scientific and Practice Conference On "International Experience In Increasing The Effectiveness of Distance Education: Problems and Solutions".
- Nasır, M. (2020). Impact of the 2019-20 coronavirus pandemic on education. *International Journal of Health Preferences Research*. 1-12.
- Neuman, W. L. (2012). *Toplumsal Araştırma Yöntemleri: Nicel ve Nitel Yaklaşımlar I-II. Cilt* (5. Basım). İstanbul: Yayın Odası.
- Oğuzkan, Ş. ve Oral, G. (2003). *Okul Öncesi Eğitimi* (12. Basım). İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Okatan, Ö. ve Tagay, Ö. (2021). İlkokul velilerinin görüşlerine göre covid- 19 pandemisi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 309-328
- Oktay, A. (1983). Okul öncesi eğitime toplu bir bakış. (ed. Nizamettin Koç). *Okulöncesi Eğitim ve Sorunları*, Ankara: Ted Yayınları.
- Oktay, A. (1990). Türkiye'de okul öncesi eğitim. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2, 151-160.
- Oktay, A. (2000). *Yaşamın Sihirli Yılları: Okul Öncesi Dönem*. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Özdoğan, A. Ç. ve Berkant, H. G. (2020). COVID-19 pandemi dönemindeki uzaktan eğitime ilişkin paydaş görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(Özel Sayı/1), 13-43.
- Özer, M. (2020). Educational policy actions by the ministry of national education in the times of COVID-19. *Kastamonu Education Journal*, 28(3), 1124-1129.
- Özgem, K., G. Kan, S., Kuset, S. ve Şaşmacıoğlu, E. (2020). Evaluation of the effect of distance education on children in pre-school period: parental views. *Near East University Online Journal of Education*, 3(2), 94-103.
- Pavlenko, G. V. ve Pavlenko, A. I. (2020). Impact of COVID-19 Lockdown on the Readiness of Preschool Educators for Distance Learning. *Advances in Economics, Business and Management Research*, 156, 163-168.
- Prime, H., Wade, M. ve Browne, D. T. (2020). Risk and resilience in family well-being

- during the COVID-19 pandemic. *American Psychologist*. 75, 631–643.
- Priyadharsini, H. ve Chiang, J. J. (2020). Embracing telehealth: supporting young children and families through occupational therapy in Singapore during COVID-19. *World Federation of Occupational Therapists Bulletin*, 76(2), 90-93.
- Putri, R. S., Purwanto, A., Pramono, R., Asbari, M., Wijayanti, L. M. ve Hyun, C. C. (2020). Impact of the COVID-19 pandemic on online home learning: An explorative study of primary schools in Indonesia. *International Journal of Advanced Science and Technology*, 29(5), 4809-4818.
- Reimers, F. M. ve Schleicher, A. (2020). *A framework to guide an education response to the COVID-19 Pandemic of 2020*. [https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=126_126988-t63lxosohs&title=A-framework-to-guide-an-education-response-to-the-Covid-19-Pandemic-of-2020], Erişim Tarihi: 14.02.2021.
- Resmî Gazete (2014). Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim Ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, Sayı: 29072.
- Safin, A. A., Ozhmekova, N. A. ve Biktasheva, A. S. (2020). Teachers' Professional Difficulties in the Course of Implementation of Distance Learning in General Education Organizations. *ARPHA Proceedings*, 3, 2163.
- Saltuk, M. C. ve Erciyes, C. (2020). Okul öncesi çocuklarda teknoloji kullanımına ilişkin ebeveyn tutumlarına dair bir çalışma. *Yeni Medya Elektronik Dergisi*, 4(2), 106-120.
- Sari, T. ve Nayır, F. (2020). Challenges in distance education during the (COVID-19) pandemic period. *Qualitative Research in Education*, 9(3), 328-360.
- Serçemeli, M. ve Kurnaz, E. (2020). COVID-19 pandemi döneminde öğrencilerin uzaktan eğitim ve uzaktan muhasebe eğitimine yönelik bakış açıları üzerine bir araştırma. *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademik Araştırmalar Dergisi*, 4(1), 40-53.
- Seyle, D. C., Widyatmoko, C. S., ve Silver, R. C. (2013). Coping with natural disasters in Yogyakarta, Indonesia: A study of elementary school teachers. *School Psychology International*, 34(4), 387–404.
- Sirem, Ö. ve Baş, Ö. (2020). Okuma Güçlüğü Olan İlkokul Öğrencilerinin Covid-19 Sürecinde Uzaktan Eğitim Deneyimleri. *Electronic Turkish Studies*, 15(4).
- Sözen, N. (2020). Covid 19 sürecinde uzaktan eğitim uygulamaları üzerine bir inceleme.

- Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(12), 302-319.
- Şener, B., Ertem, İ. S. Ve Meç, A. (2020). Online teaching experiences of ELT instructors. *Journal of Educational Technology and Online Learning*, 3(3), 340-362.
- Taner Derman, M. ve Başal, H.A. (2010). Cumhuriyetin ilanından günümüze Türkiye’de okul öncesi eğitim ve ilköğretimde niceliksel ve niteliksel gelişmeler. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(11), 560-569
- Taylor, N. (2020). Education researches respond to the COVID-19 pandemics research report theme 1: Education at home. *JET Education Services*.
- Telli, S. G. ve Altun, D. (2020). Coronavirüs ve çevrimiçi (online) eğitimin önlenemeyen yükselişi. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 25-34.
- Tonbuloğlu, B. (2021). Türkiye’de acil durum uzaktan öğretim ve eğitim bilişim ağı (eba) incelemesi, (Politika Notu: 2021/26). İstanbul: İLKE İlim Kültür Eğitim Vakfı.
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). (2020). *Okuryazarlığa Göre Nüfus (25+ yaş)*, [<https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=130&locale=tr>], Erişim tarihi: 18.03.2022.
- Türker, A. ve Dündar, E. (2020). Covid-19 Pandemi sürecinde Eğitim Bilişim Ağı (EBA) üzerinden yürütülen uzaktan eğitimlerle ilgili lise öğretmenlerinin görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(Özel Sayı/1), 323-342.
- Ulutaş, İ. ve Demiriz, S. (2018). *Erken Çocukluk Eğitimine Giriş* (1.Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- UNESCO. (2020). *Startling digital divides in distance learning emerge*. UNESCO. [<https://en.unesco.org/news/startling-digital-divides-distance-learningemerge>], Erişim Tarihi: 16.12.2021.
- Viner, R. M., Russell, S. J., Croker, H., Packer, J., Ward, J., Stansfield, C., ... ve Booy, R. (2020). School closure and management practices during coronavirus outbreaks including COVID-19: a rapid systematic review. *The Lancet Child & Adolescent Health*, 4(5), 397-404.
- Wood, D.(2003). *Çocuklarda düşünme ve öğrenme*. (Mine Özünlü, Çev.). İstanbul: Doruk Yayıncılık.
- Yalçın, H., Dai, H., ve Erkoç, E. (2020). Ebeveynlerin virüs salgınına ilişkin duygu durumları ve çocuklara etkileri. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(9), 128-142.
- Yaşar Ekici, F. (2017). Okul öncesi eğitim kurumlarındaki aile katılım çalışmalarına

- katılan ve katılmayan ailelerin çocuklarının sosyal beceri ve problem davranışları arasındaki ilişki. *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(1), 543-562.
- Yelland, N. (2006). New technologies and young children: technology in early childhood education. *Teacher Learning Network*, 13(3), 10-13.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, B. (2021). Preschool education in Turkey During the covid-19 pandemic: a phenomenological study. *Early Childhood Education Journal*, 49, 947–963.
- Yıldırım, K. (2020). İstisnai bir uzaktan eğitim-öğretim deneyiminin öğrettikleri. *Alanyazın Eğitim Bilimleri Eleştirel İnceleme Dergisi* 1(1), 7-15.
- Yılmaz, B. ve Akyazıcı, E. (2020). *Koronavirüs krizi ve sosyal izolasyon bizi nasıl etkiliyor?* [https://www.yakiniliskiler.com/blog_post.php?entry_number=6005&title=Korona_vir%c3%bcs-Krizi-Bizi-Nas%c4%b1l-Etkiliyor], Erişim Tarihi: 04.02.2021.
- Yılmaz, E., Güner, B., Mutlu, H. ve Arın Yılmaz, D. (2020). Farklı öğrenim kademelerindeki öğrencilere verilen uzaktan eğitim hizmetinin veli görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Milli Eğitim*. 49(Özel Sayı/1), 477-503.
- Yılmaz, E., Güner, B., Mutlu, H., Doğanay, G. ve Yılmaz, D. (2020). *Veli algısına göre pandemi dönemi uzaktan eğitim sürecinin niteliği*. Konya: Palet Yayınları. ISBN: 978-625-7057-34-9
- Yüksel, S. (2004). *Örtük program eğitimde saklı uygulamalar*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- Yürek, E. (2021). *Okul Öncesi Eğitimde Uzaktan Eğitimin Uygulanabilirliğine Yönelik Okul Öncesi Öğretmenlerinin ve Alandaki Akademisyenlerin Görüşlerinin İncelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul: Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Zeybekoğlu Akbaş, Ö. ve Dursun, C. (2020). Teknolojinin aileye etkisi: değişen ailenin dijital ebeveyn ve çocukları. *Turkish Studies - Social*, 15(4), 2245-2265.
- Zhang, T. (2021). Chinese parents' perception of emergency remote K- 12 teaching-learning in China during the COVID-19 pandemic. *Asian Journal of Distance Education*, 16(1), 16.

EK-B: Etik Beyanı

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada,

- Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Görsel, işitsel ve yazılı bütün bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- Atıfta bulunduğum eserlerin bütününe kaynak olarak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- Bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

24/08/2022

Ezgi YENİGÜN

VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimler Enstitüsü

LİSANSÜSTÜ TEZ ORJİNALLİK RAPORU

VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimler Enstitüsü

04/07/2022

Okul Öncesi Eğitimde Acil Uzaktan Öğretim Uygulamalarına Yönelik Öğretmen ve Veli Görüşleri (Kars İli Örneği)

Yukarıda başlığı belirlenen tez çalışmamın Kapak sayfası, Giriş, Ana bölümler ve Sonuç bölümlerinden oluşan toplam 56 sayfalık kısmına ilişkin, 31/05/2022 tarihinde tez danışmanım tarafından turnitin intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtreleme uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 9 (yüzde dokuz) dur.

Uygulanan Filtreler Aşağıda Verilmiştir:

- Kabul ve onay sayfası hariç,
- Teşekkür hariç,
- İçindekiler hariç,
- Simge ve kısaltmalar hariç,
- Gereç ve yöntemler hariç,
- Kaynakça hariç,
- Alıntılar hariç,
- Tezden çıkan yayınlar hariç,
- 7 kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç (Limit match size to 7 words)

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Lisansüstü Tez Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılmasına İlişkin Yönergeyi İnceledim ve bu yönergede belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içemediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

04/07/2022

Ezgi YENİGÜN
Adı, Soyadı, İmza

Adı Soyadı : Ezgi YENİGÜN
Anabilim Dalı : Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi
Bilim Dalı : Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi
Statüsü : Y. Lisans ☐ Doktora ☐

DANIŞMAN

Hayati ÇAVUŞ

...../...../2022

ENSTİTÜ ONAYI

U Y G U N D U R

...../...../2022

Cesim ALADAĞ
Enstitü Sekreteri